

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 463-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksik number 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JA VASTUTAV TOIMETAJA

A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektiooni juhataja J. Janusson

Sektiooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektiooni juhataja J. Kurkus

Sektiooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 17

Tallinn, 28. aprillil 1936

II aastakäik

SISU:

	Lhk.
PÕLLUMAJANDUS	
Kevadine põllutööriistade turg	322
Põllutööliste probleemi lahendamise püüdeid Lätis	324
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS	
Metsakaubanduse seisukord	327
Raudtee tegevus ja tulud veebruaris 1936	329
Lühiuudiseid	330
HINNAD	
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	332
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Põllumajanduslik väljavedu	333
Võiturg	333
Peekoniturg	333
Tapaloomade- ja lihaturg	333
Kanamunaturg	334
Piimaturg	334
Teraviljaturg	335
Kartuliturg	335
Aedviljaturg	335

VALISMINISTERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

Saksa majandus 1936 a. esimesel veerandil	336
Soome arvamus talliskivide impordist Eestist	337
Müudatus ekspordipreemiate	337
Nisu sissevedu ja -müügikorraldus	337
Vilja sissevedu 1936. a. esimesel veerandil	338
Soome-Saksa maksevahetuskord	338
Hobuste hinnad Soomes	338
Soome-Läti uus kaubandusleping	338
Teraviljahinnad Leedus	339
Benstiini segamine alkoholiga Leedus	339
Belgia piimatoodang 1935. a.	339
Prantsuse kontingendid eesti vineerile ja metsa- materjalile	339

CONTENTS:

	Page
AGRICULTURE	
Agricultural Implements Market	332
Attempts to Solve the Problem of Agricultural Labour in Latvia	324
INDUSTRY AND TRADE	
Timber Trade Conditions	327
Activity of Revenue of Railways in February, 1936	329
Sundry Information	330
PRICES	
Prices and Quotations	332
AGRICULTURAL MARKETS	
Exports of Agricultural Products	333
Butter Market	333
Bacon Market	333
Cattle and Meat Market	333
Egg Market	334
Milk Market	334
Grain Market	335
Potato Market	335
Vegetable Market	335

FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION

Economic Conditions in Germany during First Quarter of 1936	336
Finnish Opinion of Estonian Brtek Imports	337
Changes in Export Premiums	337
Wheat Import and Organisation of Sale	337
Grain Imports during First Quarter of 1936	338
Finnish German Balance of Payments	338
Horse Prices in Finland	338
New Finnish-Latvian Trade Agreement	338
Grain Prices in Lithuania	339
Mixing Benzine with Alcohol in Lithuania	339
Milk Production in Belgium in 1935	339
French Quotas on Estonian Plywood and Timber	339

Fr. R. Kroeze
drukkerij
Rooma

PÖLLUMAJANDUS

KEVADINE PÖLLUTÖÖRIISTADE TURG. AGRICULTURAL IMPLEMENTS MARKET.

Aasta-aastalt katab ikka enam meie tööstus põllutööriistade, peamiselt kevadsesoonil tarvisminevate maaharimisriistade nõudmist. Meie tööstus suudaks täita veel suuremat nõudmist, kuid et meil kehtivate kaubalepingute järgi on võimaldatud ka importida neid riistu ja masinaid, mida toodavad meie endi põllutööriistade vabrikud, esineb meie põllutööriistade turul ses osas ka väikesel määral välismaise päritoluga riistu ja masinaid, milledest on tähtsamad viimasel ajal vene artiklid.

Maaharimisriistadega toimub siseturu varustamine meil mitme suurtööstuse poolt. Peale selle varustavad ka külilasepad põllumehi mõnede lihtsamate artiklitega, peamiselt äketega. Suurtööstusest omab silmapaistva koha a/s. Fr. Krull. Siin on viimasel ajal täiendatud ja suurendatud põllutööriistade valmistamise osakonda ja et massilise valmistamise kõrval on pandud pearõhku valmiskauba kvaliteedile ja erinõudele, on leidnud Fr. Krulli tooted, eriti adrad, värtuslikku hinnangut peale kodumaa ka Lätis ja Leedus, kus nende järele esineb nõudmine ja kuhu eksporditakse vabriku siseturunõudmise rahuldamisest ülejääv osa. Kogu maaharimisriistade nõudlusest täidab Krulli põllutööriistade vabrik umbes 80%, kuna muu osa täidavad a/s. Lellep, D. Lõhmus ja Pojad ning teised tööstused, ettevõtted ja importkaubad.

Käesoleva kevade põllutööriistade turu iseloomustavaks küljeks on eelmisist aastaist elavam nõudmine. Ostude suurenemine ei esine üksi esimeses järjekorras vajavate maaharimisriistade juures, vaid silmatorkav on ka juba nõudmine niidumasinade järele ja ka ostutehingute arv. Üldjoontes on jäänud turg üksikute masinate ja riistade poolest mõõdunud aasta tasemele. Uudisartikleist oleks nimetada a/s. Lellepi valmistatud reaskülvimasinat. Masinaid on kolmes suuruses: 7, 9 ja 11 realine ja kuulub deeringi tüüpi. Riigi Põllutöö Katsejaamas korraldatud proovitööl ja vastavaid mõõtmisi leidis proovimiskomisjon, et Lellepi

tööstuses valmistatud reaskülvimasinate töö on kõigiti rahuldav. Arvestades asjaolu, et nimetatud reaskülvajad on valmistatud kodumaises tööstuses ja et need on hinnalt odavamad tuntumaist välismaisist masinaist (hinnalt odavamad kui deering ja radix, kuid siiski kallimad vene masinaist), ja et nende üksikud osad on kõik saadaval, tuleb nende kiiremale ja laiaulatuslikumale tarvituselevõtmisele pöörata erilist tähelepanu.

Teise uudiskaubana oleks traktori hankm o-ä k e, mille esindus asub Tallinna Majandusühisuses. Soomes olevat traktori hankmo hobuste jõul veetava hankmo kõrval võitnud silmapaistva koha, kuid kuidas ta vastab meie oludele ja kuidas kujuneb nõudmine tema järele, näitab lähem tulevik. Üksikasjalised andmed traktori hankmo kohta kõrvaltutuma meil enamlevinud hankmo nr. 1-ga on:

	traktori hankmo	hankmo nr. 1
tõelais	140 sm	85 sm
maksimaalne sügavus	17 "	17 "
nugade arv	50 tk.	26 tk.
raskus	480 kg.	188 kg.
hind	425 kr	116 kr.

Uudismaade harimise alal mõõdunud aastal tarvituselevõetud ader SU1 ei täitnud temale pandud lootusi ja tarvitab liiga suurt hobuste tööjõudu (olenevalt maa iseloomust kuni 6 hobust) ja vähemkõndunud soomaas jätab mätta pööramine soovida. Viimane puudus parandatakse otstarbekama hõlma asetamisega. Parandatud kujul tarvituselevõetud ader kannab nime SU2 — hind on endine, s. o. 180 kr.

Tugedes SU1 puudusile ja tegelikust elust saadud kogemusi kui ka vastavaile proovidele ja katsetulemusile, konstrueeris a/s. Fr. Krulli tehase uuetüübilise uudismaa- ja sooharimisadra R.A.S. Vastavaid katseid kulub selle adra veoks kahe tugeva või kolme keskmise hobuse tööjõudu. Ader on pika kitsa vinditaolise hõlmaga, eelkäru ja ketas lõikenoaga — praegune hind 120 kr. Praegu valmistatu peale prooviadra

ei ole, kuid Põllutööstusteeriumi tellimisel valmistatakse lähemal ajal 20 atra ja saadetakse uudismaade ülesharimisjaamadesse, kus selgub nende otstarbekus. Kui nad osutuvad küllalt vastuvõetavaks, valmistab ka vabrik neid laos jaoks ja nõudmise suurusel olenevalt võib nende edasine hind kujuneda vähe madalamaks praegusest tasemest.

Kodumaa tööstuses valmistatud kui ka välismaise päritoluga põllutööriistu on saadaval ETK-s, Tallinna Majandusühisuses, A.-S. „Estaklandis“ ja teisis suuremais põllutööriistade müügiga tegelevais kaupluses ning maalasuvais tarvitajate- ja majandusühisusis. A.-S. „Estakland“ kaupleb peamiselt suuremate artiklitega, nagu rehepeksukarnituurid, traktoreid ja nendeööriistad.

Valmistoodete hinnad on jäänud peagu eranditult eelmise kevade tasemele, kuna väike hinnatõrjengemine (ca 5%) ilmneb üksikosade hindades. Nii maksuvad a/s. Fr. Krulli vabrikus valmistatud T, TF ja PS ühehobuse adrad 23 kr, 1½-hobuse adrad — 30 kr ja 2-hobuse omad 32.50 kr. Kuna tüüp PS2-a, mida ka võib tarvitada soo- ja uudismaakünniks, maksub 36 kr. Kergete muldade jaoks sobiv silinder hõlmaga R. Sacki tüüpi adra S7E hind on 34 kr. ja sama tüüpi S9E maksub 40 kr. Lõhmus ja Poegade atradest osutusid katseil paremaiks L nr. 9 ja L nr. 10. Mõlemad tüübid on varustatud kultuurhõlmaga. Katseil L nr. 9 künd söödil oli hea, viilu pööramine pidevalt ühtlane. Sama hästi töötab ader kõrrel, pöörates kõrre mulla alla ja andes mullale tarvilise sõmerluse. Hind 34 kr. L nr. 10 on küll kultuurhõlmaline, kuid hõlm on palju enam tsilindriline kui eelmise juures ja seepärast nõrgema kamaraaga. Söödil purustab ja pillub viilu risti. Hind 40 kr. A/s. Fr. Krulli vabrikus valmistatud seemendusader FH3 (3-sahaline) maksub 100 kr, kuna vene flõtheri tüüpi CH4 -sahalise hind on 70 kr.

Kartulimuttide hind on ühe hobuse omadel 15.50—16 kr ja kahehobuse omadel 17—17.50 kr. Oma vabrikute siksakäkked maksuvad 1-raamiga (ühele hobusele) 10 kr, 2-raamiga (1½ hobusele) 20 kr ja 3-raamiga (2 hobusele) 31 kr. 6-raamiga seemendusäkke hind on 37 kr, kuna sama

äke 5-raamiga maksub 25 kr. Vene taldrik-äke — randaal 8 taldrikuga, taldriku läbimõõt 18", ühes transportrataste, vedrupii ja 2-rattalise eelkuga maksub 155 kr, kuna sama tüüpi 10 taldrikuse hind on 167 kr. Müügilolevad vedruäkked on Krulli vabrikust ja nende hind on: 5 piiga 25 kr, 7 piiga 31 kr ja 9 piiga 35 kr.

Kultivaatorite hinnad kr:

	A/s. Fr. Krull	Vene
5 piiga	58	47
7 "	63	60
9 "	70	69

Külvimasinade alal on üksikute firmade hinnad väga erinevad. Kalleimad on deering-masinaid, kuna kõige odavamad on seevastu vene omad.

Külvimasinade hinnad kr.¹):

	Aktiv	Deering	Radix	A/s. Lellep	Vene
7 reaga 310	—	—	260	6 reaga 200	
9 " 345	380	390	300	8 " 225	
11 " 385	420	350	340	10 " 255	
13 " 400	—	370	—	12 " 285	

Meie masinaid on 20% odavamad deeringi omadest, kuid ületavad sealjuures vene omade hinna siiski veel ümmarguselt 1/3 võrra. Vene masinaid on kõige odavamad ja nende hind moodustab vaid 60% deeringi hinnast.

K./M. Willberg esindab „Aktiv“ reaskülvimasinaid, kusjuures hinnad on rootsi „Aktiv“ masinaid:

7 reaga käppadega	kr. 230
9 " "	" 245
11 " "	" 265

Reaskülvimasinaid sõrgadega (sahkadega); on märksa odavamad taldrikreaskülvajaist ja maksuvad:

Radix	11 realine 260.—
"	13 " 285.—

Kodumaal valmistatud laiailtkülvimasinaid (8 jalga lai) maksuvad 90 kr ja käsikülvimasinaid tüüp „Cyklon“ 10.50 kr ja vibuga 12 kr (saadaval ETK-s). Rohuseemne külvajate (Raagi) hind on 52 kr ja kunstväetise külvaja „Deering“, 2 mtr. lai äravõetava põhjaga, kasustatav kõigi väetiste külviks, maksub 210 kr.

¹) Hinnad on kaksitaldrikutega masinate kohta.

Juurviljaharijaist on mitugiil ETK-as Deering nr. 550 hinnaga 35 kr. Originaal Planet Junior nr. 25 ühes hari-misriistadega maksub 68 kr, kuna vene Pl. Juniori hinnaks on 58 kr. Traktoriistadest on peale hankimo saadaval ETK-s veel deering- atru (2 sahaga), hinnaga 350 kr. ja uudis- maade künniks 1 sahaline R. Sacki ader. Vii- mane on kahes suuruses ja hind olenevalt tüü- bist on 430—500 kr. Ameerika „Univer“ ader (A.-S. „Estaklandis“) (2 sahaline) mak- sub 480 kr., kuna rootsi „Överum“ uudismaa- de ühesahalise adra hind on 470 kr. Randal- äkke hind on (28 taldrikuga á 18") nii amee- rika (Univer) kui ka rootsi (Överum) oma- del 580 kr.

Kodumaal valmistatud põllutöörtistad on varustatud rikkalikult tagavaraosa de- ga, mis on saada eranditult igas jaemüügi- kohas. Nii maksub ainult taotud lõikama- ta adratera (toortera) kg 38 snt, kuna valmistera de kg hind on 45—52 snt. Uhe- paksume painutatud ja aukudeta adrahõlm, mis on kohane kõigile „Teguri“ ja „Räsevsky“ adratüüpidele, maksub 52 snt kg, kuna sa- ma hõlm aukudega on 3 snt kg-lt kallim. Soomusterasest adrahõlma kg hind on 1.05 snt. Seega on praegused hinnad odava- mad eelmisest kevadest terade ja hõlmade juures 2—3 snt kg-lt ja soomusterasest hõl- made juures 5 snt. „Deering“ tüübilise ved- ruäkke piikomplekt maksub 1.75 kr, piioots eraldi 30 snt ja piioots noakujuline (kombi- neeritud põllu- ja heinamaaäkke jaoks) 45 snt. Originaal „Deering“ vedruäkke pii- komplekti hinnaks on 1.80 kr, kuna Krull'i vabrikus valmistatud maksub 1.50 kr komp-

lekt ja piioots eraldi 25 snt. „Deering“ ori- ginaalkultivaatori piikomplekt maksub 2 kr. „Ventzki“ tüübilisel kultivaatoril maksub piikomplekt 1.75 kr, kuna eraldi os- tes maksub piioots 30 snt, hanejalg 55 snt, abivedru 45 snt ja piikinnituse osad 90 snt. Malmist rulli rõnga kg hind on 37 snt, mis on kõrgem eelmise aasta kevadisest hinnast 2 senti võrra.

Heinaniidumasinade hinnad on järgmised: „Deering“ G2 (4½ jalga) õlikar- biga ja terasratastega 295 kr. Sama tüüp G1 (3½ jalga) 280 kr. Inglise „Royal“ 4½ jalga, õlikarbiga, malmratastega 295 kr. Rootsi „Svecia“ õlikarbiga 310 kr, kuna il- ma õlikarbita maksub 265 kr. Vene 4½ jal- ga, ilma õlikarbita, malmratastega maksub 240 kr, kuna sama tüüp, kuid kitsam (3½ jalga) ja õlikarbiga maksub 260 kr. Rootsi „Herkules N“ õlikarbiga 4½ jalga 320 kr., ku- na „Herkules F“ (ilma õlikarbita) maksub 280 kr.

Soome „Erho“ heinaniidumasinad, õlikar- biga maksuvad 3½ jalga 235 kr. ja 4½ jalga 260 kr, mis on seega hinnalt odavamad tu- rulevaist masinatest.

Lõpuks toome terasratastel rohuniiduma- sinade hinnad: (A.-B. Westeråsmaskiner'i vab- rikust, Rootsiist).

4½	„Aktiv“	tüüp 1 vänt	kuullaagril	Kr. 245
3½	„Aktiv“	„ 1 „ „	„	„ 225
4½	„Aktiv“	„ 3 õlivanniga, kahe käiguga ja	8-as vabakäik, vänt kuullaagril „	335
3½	„Aktiv“	„ 3 — do —	„	295
4½	„Aros“	„ 1 vänt	kuullaagril	„ 235
3½	„Aros“	„ 1 „ „	„	„ 220
4½	„Aros“	„ 3 kahe käiguga ja kolmas vaba-	käik, vänt kuullaagril	„ 325
3½	„Aros“	„ 3 — do —	„	„ 285

PÖLLUTÖÖLISTE PROBLEEMI LAHENDAMISE PÜÜDEID LÄTIS.

ATTEMPTS TO SOLVE THE PROBLEM OF AGRICULTURAL LABOUR IN LATVIA.

Välismaiste põllutöölise kasutamise rah- vamaajanduslik tulemus Lätis (v. „Majandus- teated“ nr. 14/15) ja rida muid tegureid sun- dis otsima selle põhjusi ja teid võimalikult otstarbekama välismaiste põllutöölise kasu- tamise probleemi lahendamiseks.

Nimetatud küsimusile pühendatakse Lätis suurimat tähelepanu ja nad leiavad käsit- lemist peagu igas minister-presidendi ning põl- lutöömistri põllumajandusküsimusi käsit-

levas kõnes. Selle küsimuse tähtsust kinnitab samuti asjaolu, et möödunud aasta alul asu- tatud Põllutöökoda Lätis otsustas rakendada k. a. kogu oma jõu põllutöölise küsimuse la- hendamisele.

Põllutöölise puuduse põhjusiks ning välis- maiste põllutöölise kasutamise vajadu- seks peetakse: 1) suurt kultiveeritud maa-ala võrreldes rahvastikuga. 2) Maainimeste val- gumist linnadesse. Seejuures on põllutöölise

elatusstandard, olles küll kõrgem kui Leedus ja Poolas, linnatöölise omast siiski madalam, kellel on samuti töö- ja puhkustingimused soodsamad; 3) Senini põllupidajate juures ilmnevad püüed saada läbi vaid suviste töölistega ja palgata, võimalust mööda vaid perekonnata põllutöölisiga (aastatöölised moodustasid põllutöölise koguarvust tavaliselt ainult ligi $\frac{1}{4}$); 4) Kehvi korteri- ja elamistingimusi nii üksikuile kui eriti perekonnaga põllutöölisile; 5) Nende andekamate põllutööliste püüdeid, kes jäävad maale, asuda oma maatükikesele (mida soodustas eriti tänu maareformile väikeste maakohtade loomine). Kuigi nad seejuures ei kasusta oma majapidamises täiel määral oma ja oma perekonna tööjõudu, hoiuduvad nad siiski minemast tööle lähedaisse suurisse põllumajapidamisesse; 6) Mitte küllalt otstarbekat majandamist; 7) Tunduvad põllumajandustoodangu tõusu seoses riigi poolt kindlustatud hindadega, mis on kõrgemad ja rajatud laiemale põllumajandussaaduste baasile kui teisis mais. Loomade arvu suurenemise ja mõningate uute intensiivsete kultuuride (suhkrupedi ja teiste vähemtähtsate) rakendamise kõrval omas erilist tähtsust teraviljatoodangu kiire tõstmine. Tähendatud põllumajandustoodangu areng, mis ületab märksa oma maa tarviduse, osutub peateguriks puuduse süvendamisel oma põllutöölise järele ja välismaiste kasutamiselevõtmisel.

Välismaiste põllutöölise juurdevool Läti on peale oma tööjõu puuduse, mis ilmneb eriti viimasel ajal, seletatav samuti asjaoluga, et Lätis on teenistus ja elatusstandard kõrgemad kui kodumaal. Eriti tuleb seda märkida Poola ja Leedu kohta. Põllutöölise teenistus Lätis oli viimasel ajal umbes kolm korda kõrgem kui Poolas ja kaks korda kõrgem kui Leedus ning vähe kõrgem kui Eestis. Peale selle seoses maailmamajanduskriisiga kujunenud töötaoluga tekkis Läti naabermais tunduv vabatööjõu reserv, mida ühes oma tööjõu reservidega kasustati Läti põllumajanduses.

Käesoleval ajal ilmnev tunduv vajadus välismaiste põllutöölise järele tootab püsida ka lähemas tulevikus. Seda kinnitavad asjaolud: 1) valitsus deklareeris, et põllumajandustoodangu arengut tuleb jätkata, samuti teraviljatoodangut ning uute intensiivsete kultuuride oma (arvatud välja suhkrupedi

külvipinna vähenemine k. aastal 20% võrra); 2) põllupidajail on võimalik saada riigi poolt kindlustatud kõrgete hindade tõttu umbes samasugust netotulu ja protsenti rakendatud kapitalist, nagu Eestis ja märksa enam kui Leedus, vaatamata sellele, et tööliste väljamakstav osa kulude kogusummas on Lätis kaks korda suurem kui Eestis ja Leedus ning seejuures on suuremad majandamise üldkultud. Seejuures, nagu nähtub diskussioonist Läti põllumajanduskirjanduses, on põllupidajail võimalik enam hoiduda võtmast isiklikult osa tööst ja isegi teatud ebaratsionaalse majandamise juures tasakaalustada majapidamise eelarvet; 3) põllutöökoja tööbüroo intensiivsed püüded meelitada põllutöölisi linnadest ja Latgale'st omavad esialgu vähe edu. Latgale vajab praegu ise tööjõudu seoses küllade tükeldamisega taludesse ja peale selle läheb umbes $\frac{1}{3}$ Latgale'st mujalesirdujaid põllutöölisist maaparandus-, ehitus-, teedeehitus-, metsa- j. t. säärasele tööle. Neile tööle, mida tasutakse paremini ning millele tähtsus tõuseb, läheb samuti suur osa linnast põllutöölise tulevaist töölistest. Põllutöökoja erilised püüded meelitada linnast leibkonnaga töölisi, osutusid samuti tagajärjetuiks (1935. a. asus linnadest põllumajapidamisesse vaid 140 leibkonnaga töölist). Seejuures linnadest tulevate tööliste töö jätab põllumajapidamises põllutööministri üteluse järgi soovida.

Läti tarviduse rahuldamine välismaiste põllutöölise järele, mis senini ei teinud raskesti, põrkab juba müüd takistustele; viimased näivad tulevikus suurenevad veelgi. Lätis arvatakse, et põllutöölise tulek Eestist, mis juba nagunii oli piiratud, lõpeb lähemal ajal. Leedust seoses tükeldamisega üksikuisse talundesse, teenistusvõimaluste suurenemisega, elatusstandardi tõusu ja majandusolukorra üldise paranemisega arvatakse saavat järjest vähem põllutöölisi. Juba k. a. otsustas Leedu valitsus märksa piirata põllutöölise minekut Läti ja läbirääkimiste puhul Lätiga ses suhtes oli juttu loa andmiseks vaid 3—4 tuh. inimesele (1934. a. oli veel üle 9 tuh. inimese). Samuti tõuseb leedu ajakirjanduses ja seltskonnas nurin põllutöölise mineku vastu Läti tööle. Enam kindlaks põllutööjõu reserviks Lätile jääb ainult Poola. Kuid ka

viimases hakkab majandusolukord paranema ja seisab ees suurejooneline teedeehitus seoses maa industrialiseerimisega. Peale selle on poola töölised oma töö poolest vähem vastuvõetavad kui teised välismaised ja oma töölised. Tähtsaks teguriks osutub samuti asjaolu, et Poola suudab anda vähe meestöölisi (ainult ligi 20% Lätti Poolast tulnud põllutöölisist). Peale selle tuleb väliskaubanduse ning tihtilasi maksebilansi tunduva passiivsuse juures Poolaga Lättil hankida välisvaluutat poola tööliste tasu äiendamisel ekspordi abil muises maisse.

Välismaiste, eriti poola põllutöölise, kasutamise mittesoovilikkus ning nende rakendamise ees seisvad raskused põhjustasid rea abinõude tarvituselevõtmist nii kohalikkude põllutöölise kaadri suurendamiseks ja selle kvalifikatsiooni tõstmiseks kui ka põllutööde otstarbekamaks läbi viimiseks.

Esiteks, et vältida tööliste valgumist linnadesse, Põllutöökoda soovitab aastatöölise palkamist. Nii põllutöölisile, kes töötasid ühe põllupidaja juures vähemalt aasta, makstakse teatud preemiat. Peale selle hakati maksuma Põllutööministeeriumi poolt mõõdnud aastal suuremaid preemiaid põllutöölisile, kes töötanud ühe peremehe juures üle 15 a., ja Põllutöökoja poolt neile, kes on töötanud 10—15 a. Põllutöölise korteriolude ja elamistingimuste parandamiseks alati preemiate maksmist (50—200 Ls) neile põllupidajale, kes võimaldasid põllutöölisile parimaid töö- ja elamisolusid (vastav fond moodustab juba algul Ls 10 000). Peale selle kergendatakse laenuandmisega põllupidajale ning teiste abinõudega põllutöölise elamute korraldamist. Märkimist väärib veel väljatöötamisel olev lkava, mille järgi makstakse preemiat neile põllupidajale, kelle lapsed, lõpetanud gümnaasiumi, rakenduvad vanemate majapidamises.

Et soodustada üleminekut leibkonnaga töölisile ja nende tulekut linnast ja põllutööjõu ülejäägiga piirkondadest, seati sisse mõõdnud aasta algusest maksuta sõit raudteel töökoha valikul nii töölisele endale kui ka tema leibkonnale; samuti ei kuulu veomaksu alla nende majapidamistarvete transport

teenistuskohale asumisel. Peale selle võimaldatakse inventari ostmiseks protsendita laenu 100—200 Ls suuruses ja peale aastast töölolekut toetust iga leibkonnaliikme kohta Ls 25.— Kõigile teistele põllutöölisile tehakse tööleasumisel raudteesõidupileti hinnast hinnaalandust 75%.

Valitsuse poolt deklareeritud linna ja maa elatusstandardi ühtlustamise kavatsuse puhul ei ole esialgu võetud ette konkreetseid samme (mees-lihttöölise teenistus oli 1935. a. veel $\frac{1}{3}$ võrra kõrgem põllutöölise teenistusest). Märkida võib ainult põllutöölise teenistuse pidevat tõusu viimaseil aastail. Viimane ilmneb ka k. a. (eriti meestöölise juures), kusjuures suureneb samuti välismaiste põllutöölise teenistus (võrreldes kindlate normidega).

Tööstustöölise rakendamist põllutöölisele peab soodustama kavatsetav tööliserühmade korraldamine põllumajanduslike hooajaliste tööde jaoks nende ettevõtete arvel, kes võiksid suvel katkestada oma töö. Sama eesmärki taotleb kavatsetav tööstuse osaline ümberpaigutamine väljaspoole linnu ja nähtavasti ka rahaministri poolt deklareeritud tööstuskaitse lõdvendamine, mis peab mõjutama selle tegevust piiravalt. Et põllutööjõuna tagavara mitte vähendada, pidurdatakse teatud määral maa edasist industrialiseerimist.

Kohalike põllutöölise kaadri säilitamise ja suurendamise abinõude kõrval püütakse tösta samuti nende kvalifikatsiooni. On asutatud juba 6 kooli põllutöölise eestegijate ettevalmistamiseks. (Maksuta üheaastasel õppingul ja tasuta ülalpidamisel makstakse igakuiselt väikest palga ja kooli lõpetades preemiat 60—120 Ls määral). Põllupidajate lapsed, kes töötasid vähemalt aasta võrras eeskujulikus majapidamises, saavad preemia-na Ls 100.

Põllutöölise kvalifikatsiooni tõstmist taotleb ka ühe peremehe juurest teise juurde mineku võimaluse piiramine karmimate trahvide kehtimapanekuga lepingu murdmise puhuks ja erilise uuele kohale asumisel endise peremehe poolt väljaantud tunnistuse esitamise nõue. Käesoleval aastal nähakse põllutöölise (samuti välismaiste) töölepinguis sagedasti ette lisatasu hoolsa töö eest. Põllu-

tööliste kvalifikatsiooni peetakse tarvilikuks tösta veel enam seepärast, et maale on jäänud peamiselt väärtusetumad ja andetumad põllutöölised.

Peale selle kaalutakse võimalusi põllumajandustööde vastu huvi tõstmiseks, põllumajapidamiste heakorra parandamiseks, põllutöölise seisuse loomiseks, elavjõu arendamiseks põllumajanduse, peremeeste ja tööliiskonna vahel parema vahekorra loomiseks jne.

Tarvidust välismaiste põllutöölise järele peavad piirama samuti abinõud põllutöö ratsionaliseerimise alal. Ses mõttes on valitsus juba astunud samme põllumajanduse intensiivsemaks mehhaniseerimiseks. Põllupidajate krediitpangale on tehtud ülesandeks võimaldada põllupidajale põllutöösinate ostuks piimäühingute vastutusel laenu (75—90% määral masina hinnas). Oma kõnes 30. III s. a. tähendas põllutöominister, et välismaiste põllutöölise piiramiseks tänavu 2 000 inimese võrra, nagu kavatsesid, likvideeritakse kõigepealt koorejaamad, kuhu põllupidajad pidid tooma piima ise kokku. Edaspidi kogutakse piim põllupidajalt kokku ja toimetatakse piimäühinguisse riiklikel jõuvankreil. Tähendatud jõuvankrite autojuhid saavad tasu samuti riigi poolt. Need eriliste esialgu kümne — traktorijaama vahel ositatud jõuvankrid antakse põllupidajale kasutada teatud tasu eest (15—25 sant. km) samuti kui traktoreid ka teiste põllutööde tarvis. Traktoreid on seejuures kavatsesid ehitada kodumaal. Erilist tähelepanu kavatsesid pühendada kartulivõtmisemasinate ehitamisele ja levimisele. Teises, varempeetud põllutöoministri kõnes 23. XII m. a. deklareeritud va-

litsuse kavatsus vähendada tolli 2 tn. jõuvankreilt niivõrd, et põllupidajad saaksid osta neid 2—3 korda odavamalt (alla 2 000 Ls) ei ole veel teostunud. Tuleb veel mainida valitsuse poolt määratud põllumajanduse mehhaniseerimis-komisjoni, kelle arvates — otsustades juba teadaolevate avalduste järgi — hoida kokku tööjõudu põllumajanduse mehhaniseerimise teel ei ole kuigi suuri võimalusi. Põllutöö ratsionaliseerimist peab soodustama samuti toetuse suurendamine maaparanduste peale tänavu 2½ kordselt, mistõttu 2 milj. dreanaaz-toru asemel leiab kasutamist 5 miljonit tk.

Põllutöoministeeriumi ja Põllutöökoja tööbüroo poolt põllupidajale antavad juhised ratsionaalsema majandamise ja eriti välismaiste põllutöölise piiramiseks tööjõu ratsionaalsema kasutamise suhtes osutuvad üldjoontes samadeks, milliseid pannakse põllupidajale tööjõu kokkuhoidmiseks ette ka teisis mais.

Kulud mainitud välismaiste põllutöölise kasutamise küsimuse lahendamiseks valitsuse poolt, peamiselt Põllutöökoja tööbüroo kaasabil, ettevõetavate abinõude teostamiseks kannab riik. Põllutöoministeerium töötab praegu koos Põllutöökoja tööbürooga välismaiste põllutöölise suure tarviduse kõrvaldamise kava kallal, mille elluviimine võtab aega mitu aastat ja kuhu kuuluvad ka nimetatud abinõud. Nimetatud kava teostamiseni otsustati säilitada põllumajandustoodangut ja -eksporti semisel tasemel ja võimalust mööda neid suurendada veelgi välismaiste põllutöölise edasise kasutamise teel, kuigi Läti majandus seeläbi tunduvat koormuks.

TOOSTUS JA KAUBANDUS

METSAKAUBANDUSE SEISUKORD. — *TIMBER TRADE CONDITIONS.*

Metsamaterjali väljaveos ilmes käesoleva aasta esimesel veerandil tagasimineku võrreldes eelmise aasta sama ajavahemikuga: moodunud kolme kuu jooksul eksporditi metsamaterjali 0,6 milj. kr. väärtuses, läin. aast. samal ajal aga 1,3 milj. kr. eest. See tagasimineku toimus saematerjali ning pakkude alal. Laudu ja planke veeti välja tänavu 1 437 std.

223 tuh. kr. väärtuses (l. a. 3 982 std. 518 tuh. kr.), kastilaudu 738 std. 153 tuh. kr. eest (l. a. 1962 std. 390 tuh. kr.), pakkke 3555 tnm 6834 tnm l.a.) 119 tuh. kr. eest (262 tuh. kr. l. a.). Pakkudest veeti käesoleval aastal senini välja vaid haavapakke. Väikest töösus oli märgata tänavu proportside väljaveos — 6594 tnm-lt l. a. 7153 tnm-le tänavu. Metsa-

materjali väljavedu möödunud esimesel kolmel kuul teostus laotagavarade arvel; et aga viimased olid tunduvalt väiksemad mulluseist, pidi vähenema ka väljavedu. Metsatöötlemine tänava kujuneb arvatavasti mullusest veelgi piiratumaks, kuna käsustusmass näitab lanjust nii riigi- kui erametsades võrreldes l. a. Seepärast väheneb tõenäoliselt metsamaterjali väljavedu.

Olukord rahvusvahelisel metsaturul on muutunud viimasel ajal üha kindlaks. Peale kokkuleppe saavutamist Kopenhaagenis l. a. novembris (vt. „M. T.“ nr. 51/52 — 1935), oldi veendunud rahvusvahelise metsaturu stabiliseerumises juba lähemas tulevikus. See lootus näib olevat kahtlemata täitunud. Kopenhaageni kokkuleppe positiivseks tulemuseks on, et juba varakult eksportöörid selgitasid metsakraubanduse hooaja algul importööridele turule müügitelastavaid saematerjalikoguseid, kinnitades, et k. a. ekspordi hoitakse kindlasti ettemääratud piires ka sel juhul, kui paranev turuolukord peaks õhutama suuremat tootmistegevust. Varem hinnatõus talvel sageli nimelt mõjutas metsaeksportööre suuremale tootmistegevusele, mis langetas tavaliselt omakorda uuesti hindu. Selline hädaoht Kopenhaageni kokkuleppe põhjal näib aga olevat nüüd kõrvaldatud. Kaheksa riiki — Soome, Rootsi, NSVL, Austria, Poola, Rumeenia, Tšehhoslovakkia ning Jugoslaavia — määrasid kindlaks oma saematerjali tänavuse eksportkoguse 3 850 000 stde, millist ülemmäära ületada ei lubata.

Selline ekspordi reguleerimine põhjustas omaltpoolt väikest tõusu saematerjalide hindades. Seda nähtust tuleb pidada igati loomulikuks peale hinnalanguse läinud aastal, mis oli teatavasti mitmesuguseil põhjusil koguni liialdatud. Praegune loomulik ja mõistlik hindade paranemine mõjutab importööre tegema oste praegu, et mitte hiljem maksta veelgi kõrgemaid hindu. Eksportöörid on osalt kahtlemata taas ebakindlad ega tea, millal peatub praegune aeglane, ent ülespoolenihkuv hinnatendents. Nii ostjad kui müüjad on aga arvamusel, et turu stabiilsus kestab kindlasti ka siis, kui peakski peatuma praegune hinnatõusutendents ning tasakaalustama nõudmine pakkumisega.

Konjunktuuri kujunemine rahvusvahelisel metsaturul on tänava kahtlemata soodus ka

importööridele. Metsaeksportööride kindel hinnapoliitika stabiliseeris hindu ka saematerjali tarbimismais. Vaatamata sellele näib, et mõnedes tarbimismais ei ole importöörid siiski rahul. See on esijoones tekkinud sellest, et imporditud saematerjali realiseerimisega mulu suvel ning sügisel kiirustati asjatult, kuna neid müüke tehti sageli väga väikese kasuga või hoopis kasuta. Muudatus hinnatendentsis 1935. a. lõpus oli importööridele üsna ootamatu ning sundis neid teataval määral varustuma uute tagavaradega 1936. a. kõrgemate hindadega. Tõususuunas nihkuv hinna-trend ei olnud märgatav niivõrd tarbimismais kui peamiselt metsaeksportmais. Praeguste hindade paranemistendentside juures hoitaksid importöörid meeleldi veel müümata läinud sügisel odavalt ostetud saematerjali, et neid hiljem realiseerida kallimate hindadega.

Briti metsaturul nõudmine saematerjali järele möödunud kuude jooksul ei olnud niivõrd hoogus, nagu oodati varem. Selle põhjuseks olid külmad ning vihmased ilmad, millised takistasid viimaseil kuul tunduvalt välistööde edenemist, vähendades seega ka nõudmist saematerjali järele. Nüüd on aga ilmastikuolud paranenud ning võimaldavad ehitustegevust seega taas elustada ning tõsta saematerjali tarbimist. Ka saematerjali müügihinnad koha peal osutavad paranemist, olgugi et rõhutatakse kõikjal, et viimased oleval veel siiski tunduvalt madalamad neist hindadest, mida nõuavad metsaeksportöörid käesoleval aastal.

Briti majandusolukorra tervenemine jätkub endiselt. Paljud põhjendavad seda sellega, et see toimuvat vaid peamiselt ehitustegevuse tõusu arvel; et aga viimane teostuvat esijoones vaid Briti tervishoiuvalitsuselt nõuetava viletsamate majade — slums — asendamisega uute elamutega, mis peagi jõudvat lõpule, — tulevat seejärel Briti majandusolukorra paranemises peagi seisak. Selline kaalutus ei näi pidavat paika; ehitustegevus Britis on arenemas peamiselt eaehitustegevuse arvel, ning seega ei ole see majandusliku elavnemise mingiks kunstlikuks põhjuseks, vaid ainult tervelks tulemuseks. Majanduslik elavnemine Britis on põhjustanud ehitustegevuse tõusu, mitte aga ise tekkinud viimasest.

Ehitustegevus Britis on arenemas ka töös-

tus- ning kaubandusettevõtete ehitiste püstitamisel. Viimasel ajal on hakatud eraalgatusel ehitama rohkesti ka väikeelamuid, mis osutub eriti sotsiaalpoliitiliselt tervitatavaks nähtuseks.

Käesoleva aasta esimesel veerandil eksportis Eesti laotagavarade arvel Britti laudu ning planke 898 std., seega ligi neli korda vähem kui l. a. samal ajal. Ka kastilaudade eksport vähenes ligi kolm korda. Seevastu tõusis k. a. I veerandil haavapakkude ja propside väljavedu Britti.

Saksa esineb ka sel aastal meie metsamaterjali välisturuna, olles tähtsusetel teisel kohal. Võrreldes eelmise aasta esimese veerandiga langes väljavedu Saksa umbes 14% (väärtuse järgi). See langus toimus peamiselt haavapakkude väljaveo arvel (ligi 56% - ne langus). Olgu tähendatud, et saematerjali eksport Saksa osutus k. a. suurt tõusu: 222 std.-lt l. a. 522 std.-le tänavu.

Prantsusse veeti välja tänavu vaid ca 10 std. saematerjali. Varemõel aastail oli Prantsuse meie saematerjalile tähtsaks turuks. Nüüd on aga muutunud turustamisvõimalused Prantsusse nii meile kui ka teisile metsaeksportmaale väga raskeiks, kuna saematerjali tarbimine on üldise majanduskriisi tõttu kujunenud äärmiselt madalaks. Viimasel ajal võib prantsuse metsaturul märgata väikest elavnemist. Rootsi ja soome eksportöridega on sõlmitud juba rida lepinguid. Hinnad osutuvad stabiilseiks; 2½" laud on praegu Prantsuses eriti nõuetavad ning neis on oodata lähemal ajal väikest hinnatõusu.

Metsamaterjali sisseveo üldkontingenti Prantsusse 1936. a. alandati 30% võrra läinud aasta omast. Sellest üldkontingendist anti 13,9% NSVL-le, mis moodustab ca 100 000 tn ehk ca 40 000 std. Vastandlikult varemõel müügil poliitikale on hakanud venelased tõstama oma saematerjalihindu Prantsuses, nimelt okaspuumaterjalidelt 10 š ja lehtpuumaterjalidelt 7 š 6 p. Seega on muutunud olukord prantsuse metsaturul kahtlemata kindlamaks, kuna NSVL-u müügil poliitika mõjus varemõel ajal alati negatiivselt teiste eksportmaade turustamisvõimalusile Prantsuses.

Praegu on muidugi veel vara öelda, kui suureks kujuneb metsamaterjalide tarvitus importmaas tänavu. Võime vaid nentida nõudmiste tõusu saematerjali järele mitmes maas, milliseist on tähtsamad Briti, Saksa, Taani ja Hispaania. Viimase kolme maa nõudmiste rahuldamine ei näi aga kahjuks olevat lihtis, kuna neis mais esineb makseraskusi. Teiste maade juures need küll puuduvad — näit., Prantsuses, Belgias — ent nende maade sisemiste majanduslike raskuste tõttu on metsamaterjali import äärmiselt madal.

Üldiselt on olukord praegu rahvusvahelisel metsaturul kindel ning uute lepingute sõlmimine eksportöride ja importöride vahel toimub elavalt. Rootsi, näit., müüs l. a. IV-ks umbes 450 000 std., Soome ligi 625 000 std. Kopenhaageni kokkuleppe järgi jääks Rootsil näit., sõlmida müügil lepinguid veel umbes 370 tuh. std.-le, Soomel aga veel 380 tuh. std.-le.

RAUDTEE TEGEVUS JA TULUD VEEBRUARIS 1936.

ACTIVITY AND REVENUE OF RAILWAYS IN FEBRUARY, 1936.

Jaamakassade rahalist läbikäiku veebruaris iseloomustavad järgmised arvud:

	1936	%	1935	%	±%
Üldse tuh. kr.	917	100,0	869	100,0	+ 5,5
sellest:					
reisijateveost	308	33,0	270	31,1	+12,2
pagasiveost	22	2,4	18	2,1	+22,2
kaubaveost	576	62,8	569	64,8	+ 2,3
mitmesugused tulud	16	1,8	18	2,0	-11,1

Tulud suurenesid üldsummas 48 tuh. kr. ehk 5,5% võrra võrreldes vastava kuuga aasta varem. Kaubaveost laekuv tulu, mis evib osatähtsusetel esikoha 62,8% : 64,8% vastu k. a.

kahjuks, ületab läinud aastal laekunud tulu 13 tuh. kr. ehk 2,3% võrra. Tulu reisijateveost, mis evib järgmisena kaaluvamat osatähtsusetel üldtuludest 33% : 31,1% vastu k. a. kasuks, oli aktiivsem eelmise aasta vastava kuu sama liigi tuludest 33 tuh. kr. ehk 12,2% võrra. Pagasiveost laekus 4 tuh. kr. ehk 22,2% enam eelmisest aastast, kuna mitmesugused tulud vähenesid 11,1%. Tulude üldsummast laekus 72,0% tegevusest laiarööpmelisel teel, mis ületab mulluse 4,6% võrra, kitsarööpmelisel teel tõusis tulude summa 8,0%. Tululiikide tõusu võrdluses laia- ja

kitsarõpemelisel teel nähtub aktiivsust reisi-
jateveos 11,8% : 13,6%, pagasiveos 15,4% :
40,0%, kaubaveos 0,7% : 6,3% kitsarõpemelise
tee kasuks.

Aktiivsem oli reisirateliiklus k. a. veebruaris ja ületab reisirate ja läbisõidetud km-te arvu eelmise aasta sama kuu.

Reisijaid veeti tuh.	1936	1935	± tuh.	±%
Reisijaid üldse	658	616	+42	+6,8
sellest: II klassis	15	12	+3	+25,0
III "	643	604	+39	+6,5
neist elektrir.	357	359	-2	-0,6
Reis.-km üldse	18 148	15 776	+2372	+15,0
sellest: II klassis	2 129	1 706	+423	+24,8
III "	16 019	14 070	+1949	+13,8
neist: elektrir.	2 588	2 728	-240	-8,8

Suurenenud reisirate arv, mis tõusis 42 tuh. ehk 6,8% ja pikamaa-reisija keskmise sõidukauguse pikenedamine 50,8 km-lt 51,7 km-le, põhjustavad ka reis-km arvu kasvu 2372 tuh. ehk 15,0% võrra enam eelmisest aastast. Reisirate arv II klassis kasvas 25,0% ja reis-km 24,8%, mis on tingitud II klassis reisija keskmise sõidukauguse lühenedamisest 142,2 km-lt 141,9 km-le. III kl. kaugemaa reisirate arv suurenes 41 tuh. ehk 16,7% ja reis-km 11 348 tuh-lt 13 436 tuh-le ehk 18,4%, mida põhjustas reisirate arvu suurenemine ja keskmise sõidukauguse pikenedamine 47,0 : 46,3 km vastu k. a. kasuks. Elektrirongide kasustajate arv III kl. reisiratelt evib 55,5% osatähtsust mulluse 58,9% vastu, kuna reis-km moodustavad ainult 16,1% : 19,3% vastu k. a. kahjuks. Vastandina üldisele reisirateliikluse aktiivsusele vähenes reisirate arv elektrironges 2 tuh. ehk 0,6%, kuna reis-km kahanemine oli

tunduvalt suurem. Eelmise aasta 2783 tuh. km kaeti tänava 2583 tuh., seega vähem 240 tuh. ehk 8,8% võrra.

Veetud pagasikogus kasvas 0,3 tuh. tn-le 0,02 tuh. tn-lt ehk 33,3% ja tn-km 34 tuh.-le tn-le eelmise aasta 26 tuh. tn-lt ehk 46,2%.

Maksulist kaupa veeti tuh.:

	1936	1935	±	%
tn	208	192	+16	+8,3
tn-km	20 478	18 722	+1756	+9,4

Tänava veebruaris veetud kaubakogus ületab mulluse 16 tuh. tn ehk 8,3% ja tn-km 1756 tuh. ehk 9,4% võrra. Kaupa veeti enam nii laia- kui kitsarõpemelisel mullusest esimesel 8,1%, teisel 8,7% võrra. Väljavedu tõusis 0,4 tuh. tn-lt 0,6 tuh. tn-le ehk 50,0%. Vaatamata ekspordikaupade veokauguse lühenedamisele 212,5 km-lt 200,0 km-le, mõjutas veetud kaubakogus tn-km tõusu 93 tuh.-lt 120 tuh.-le, ehk 29,0%. Vastandina eksporditava kaubakoguse kasvule langes importkaupade kogus 4,4 tuh. tn-lt 2,1 tuh. tn-le ehk 52,3%; vähenes ka tn-km arv, kuid mitte samas ulatuses. Pikenenud keskmise veokauguse tõttu 80,5 : 41,8 km vastu ehk tõus 92,6% k. a. kasuks kahanes importkaupadega kaetud km arv ainult 8,2% võrra mulluse 184 tuh. tn-km asemel tänava 169 tuh. tn-km. Tn-km üldarvu suurenemist mõjustas kitsarõpemelisel teel pikenenud veokauguse tõus 74,7 : 72,9 km vastu k. a. kasuks, mis põhjustas tn-km kasvu 11,2% võrra. Laiarõpemelisel teel tõusis tn-km arv 8,7%, kuna keskmise veokauguse lühenedamine 111,4 km-le 112,0 km-lt.

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

● Kaubandus-tööstuskoda esitas Majandusministrile märgukirja, milles taotletakse äriettevõtteilt võetava ajutise läbikäigumaksu kaotamist, kuna see olevat mõeldud ajutisena rahvamajanduse elustamiseks, eriti tööpuuduse vastu võitlemiseks ja olevat liialt koormav mõnele tööstusalale ning ületavat normidelt kaugelt riigiarimaksu omi. Seda maksu suutvat meie ärid tasuda küll ühekordselt, kuid mitte pikemat aega.

Märgukiri vaadati läbi Majandusministeeriumi asjaomaseis asutis ja leiti, et

Kaubandus-tööstuskoja märgukirjas toodud võrdlused tunduvad ühekülgsena, kuna on võrreldud ainult alasid, mis on koormatud erakorraliselt kõrgemate läbikäigumaksunormidega, teised alad aga näitavad võrdlemisel, et riigiarimaksunormid on kõrgemad ajutise läbikäigumaksu omist. Peale selle selgus, et ettevõtted, eriti väikesed, deklareerivad oma läbikäike tõelikkusest väiksemaina ja kui analüüsida neid arve, selgub, et kuigi arvestada, et ettevõtte maksab oma töölisile äärmiselt madalaid palku, näiteks kroon päevas, ületab neile aasta

kestel makstud töötasusumma ettevõtte läbikäiguks deklareeritud summa, või on temaga võrdne. Sellest selgub, et deklaareeritud läbikäigu summa ei või olla õige, sest kuhu jäävad siis toorainete hinnad ja teised tavalised kulud. On õige, et läbikäigumaks on mõeldud ajutisena, s. o. paari-kolme aastasena just tollimaksude mittealandamise ja väliskauba sisseveo piiramise asemel, mispärast tööstused, kes just ise alustasid läbikäigumaksu, ei võiks nüüd taotleda selle kaotamist, kuna olud ei ole muutunud. Peale selle on tekstiiltööstus arenenud hoogsalt, hoolimata nimetatud maksumust, mispärast maksu ärajätmisel oleks kartata lausa ülevesteerimist. Maksu uuendamise eelnõu koostamisel võimaldatakse Kaubandus-tööstuskojal töötada kaasa.

● Üks kohalik baretitööstus pööras Majandusministeeriumi poole, kirjeldades baretitööstuse seisundit kodumaal, mis olevat äärmiselt raske ja ei võimaldavat sel tööstusalal enam tegutseda. Tööstusosakond, uurides kõnealolevat tööstusharu, leidis, et kodumaises baretitööstuses on seatud üles üldse 27 masinat, milliste tootanguvõime on aasta kestel ümmarguselt 500 000 baretit, seega ilmselt suurem kui siseturutarvitus. Ekspordiks aga puuduvad igasugused väljavaated, ehkki selleks on tehtud katsed tuntud ja soliidsete ekspordifirmade poolt. Majandusministeerium hoia-
tas omal ajal, kui teda rünnati palvetega baretitööstuse masinate sisseveo sooviavaldustega, tööstureid, ning soovitas olla investeerimistega sel alal ettevaatlik, kuid see ei mõjunud. Välisvõistluse vastu on see tööstusharu kaitstud tugevasti sisseveotollimaksuga ja barette ei impordita. Neil põhjusil leidis Tööstusosakond, et põhjused baretitööstuse abistamiseks muul viisil puuduvad rahvamajanduslikult seisukohalt.

● Lendpostisaadetisi kõigisse maisse võib anda nüüd postile ilma postitariifis talviseks hooajaks ettenähtud erimärkusteta selle kohta, et saadetised saa-

detaks lennukiga alates Berlinist või Moskvast. Need saadetised saadetakse edasi 24. IV avatud otsese lennuühenduse kaudu Tallinn—Helsingi—Turu—Stokholm. Postileandmise päeval saadetakse edasi ühtegi ainult need saadetised, mis on Tallinna peapostkontori korralduses hiljemalt kell 3 p. l.

Lätti, Leetu ja Leningradi adresseeritud saadetisi on praegu otstarbetu postitada lendpostisaadetisena.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

● G. Räämet ja A. Kuningale, Tallinnas, Pikk 30 asuv saapatööstus „Standard-Nool” viia üle Vabriku 59. Ettevõtte annab tööd 40 töölisele. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 10 h. j. Valmistatakse mehaanilisel teel mitmesuguseid jalatseid kuni 350 paari tööpäevas.

● Ühisus „Lõuna-Eesti Eksport-tapamaja d'ele”, Tartus, Ropka 62 võtta tarvitusele uus katlamaja.

● A. Christiansen'ile, Tallinnas, Suur-Sõjamäe (a.-s. „Dvigateli” krundil) puupoolide tehase sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 65 töölist. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 77 h. j. Valmistatakse puupoole kiutööstusele, värtnaid lõnga ja niidi jaoks ning muid puutööriialtooteid peamiselt ekspordiks.

● O/Ü „Arborile”, Tallinnas, Telliskivi 51 asuvas puutööstuses töötamiseks tingimusel, et kastitööstuse osakonnas töötataks ainult soojal ajal. Ettevõttes leiab tööd kuni 70 töölist. Jõuandjaks aurumasin 325 h. j. ja elektrimootorid kogujõuga 191 h. j. Valmistatakse mitmesugust ehitusmaterjali ja kastilaudu.

● R. Ostrovskyle, kes omab Tallinnas, Paldiski m. 46 makaronivabriku „Irene”, on teatatud, et ettevõtte seadis ei ole kooskõlas plaaniga, mispärast viimane tuleb kooskõlastada tegevaldkusega. Ettevõtte tegevus võib aga jätkuda.

TÄHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD. — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. 3.	20/IV	6/IV	o/o	Märts		English Nomenclature see No. 3.	20/IV	13/IV	o/o	Märts	
	26/IV	12/IV		1936	1935		1936	1936		1936	1935
	1936	1936	+	-	+		-	+	-	1936	1935
SUURMÜGIHINNAD Tallinnas (börsikom. noteerin- gute järgi (kr. kv))						PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.					
Teravili, jahu ja kartul						Kukis — (kr. kv.)					
1. Rukis	12,25	12,25	0	12,25	11,75	85	85	0	75	64	
2. Nisu	20,00	19,50	+2,0	20,50	14,17	100	100	0	90	78	
3. Oder, õlle	15,50	15,50	0	16,50	—	50	50	0	55	50	
4. " sõdda	15,00	15,00	0	15,00	8,75	65	65	0	66	60	
5. Kaer, "	11,75	11,75	0	11,50	7,50	45	45	0	45	50	
6. Rukkipüü	14,60	14,60	0	14,60	11,50	22	18	+22,2	22	27	
7. Rukkipüü	20,90	20,90	0	20,90	21,50	—	—	—	33	25	
8. Nisupüü (kõrgem sort)	43,50	43,50	0	43,50	33,00	7,6	7,6	0	7,5	4,7	
9. Karulid, ekspord	—	—	—	—	—	6,1	6,1	0	6,1	3,8	
10. " piirituse	—	—	—	2,37	2,00	845	845	0	810	492	
11. " vabriku	2,30	2,10	+9,5	2,00	1,75	600	600	0	600	852	
Pihmassaadused ja kunstvõi						51. Petroleum (lt)					
12. Juust šveitsi (kg)	1,25	1,30	-3,8	1,20	1,25	13	13	0	12	11	
13. Margariin "	0,75	0,75	0	0,75	0,65	PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.					
Koloniaalkaubad						Kukis — (kr. kv.)					
14. Suhkur	43,13	42,63	+1,2	42,46	42,53	82. Hamburg (La Plata)	8,08	8,08	0	8,07	7,87
15. Sool, Vene	2,50	2,50	0	2,50	2,50	83. Chicago	7,68	7,99	-0,1	7,94	8,61
16. " Saksa	2,50	2,50	0	2,50	2,50	84. Winnipeg	6,02	6,20	-2,9	6,41	7,50
17. " Inglise	—	—	—	2,50	2,50	Nisu — (kr. kv.)					
18. Riis, Burma II	45,00	45,00	0	45,00	45,00	85. Hamburg (Manitoba I)	13,67	13,28	+2,9	13,54	13,33
19. Tee, Or. Peki, Tasilon (kg)	5,75	5,75	0	5,75	5,75	86. Liverpool	12,35	12,29	+0,5	11,95	9,98
20. Kohv, Rio, Santos jne.	4,68	4,68	0	4,68	4,75	87. Chicago	13,52	13,24	+2,1	13,20	13,08
21. Heering, S. Matties (tünn)	38,50	38,50	0	38,50	35,00	88. Winnipeg	11,04	11,08	+0,1	11,20	11,64
22. " Mattius	42,50	42,50	0	42,50	39,50	Mnis — (kr. kv.)					
Ehitusmaterjal						89. Chicago					
23. Telliskivid (1000 tk.)	48,00	48,00	0	40,00	35,00	90. I v. piimakauplustele	10	10,5	-4,8	11	—
24. Tsement (tünn)	6,45	6,45	0	6,43	6,63	91. I v. piimatööstustele	9	10	-10,0	10	—
25. Lubi	3,00	3,00	0	2,25	—	92. II v. piimakauplustele	9	9	0	9,5	—
26. Tainkvalge (kg)	0,43	0,43	0	0,45	0,43	93. II v. piimatööstustele	8	8	0	8	—
27. Ooker "	0,21	0,21	0	0,21	0,22	Või. (snt. kg)					
28. Värnis	73,00	73,00	0	72,00	66,58	94. Tallinn	118	116	+1,7	185	109
Metallid						95. Kindlustatud hind					
29. Raud, sordi	14,00	14,00	0	14,00	14,00	Londonis.					
30. Teras, vedru	24,00	24,00	0	24,00	25,00	96. Taani	184	189	+0,5	217	185
31. Inglise	460,00	460,00	0	455,00	485,00	97. Eesti	—	—	—	—	—
32. Seatina	40,00	40,00	0	40,00	20,00	98. Läti	—	—	—	—	—
33. Vaskplekk, punane	157,50	157,50	0	157,50	163,00	99. Leedu	155	155	—	152	198
34. " valge	140,00	140,00	0	140,00	135,00	U-Meremaa					
35. Tainkplekk	69,00	69,00	0	69,00	67,50	Manchesteris.					
Rie ja nahk						101. Taani					
36. Pauvillanerie, bjas (mtr)	0,56	0,56	0	0,56	0,58	102. Eesti	188	185	+1,6	221	187
37. " mitkal	0,42	0,42	0	0,42	0,42	103. Läti	160	157	+1,9	177	149
38. Tallanahk, Eesti nah. (kg)	2,45	2,45	0	2,45	2,10	104. Soome	160	167	+1,9	179	146
39. " Am. nah. I s. "	2,50	2,50	0	2,50	2,88	105. Rootsi	172	168	+2,4	192	166
Kütteained, õlid jne.						Berliinis.					
40. Kivisüsi, aur, Newcastle	2,60	2,60	0	2,62	2,55	106. Saksa margivõi	356	356	—	356	378
41. " sa	2,85	2,75	+3,6	2,85	2,75	107. Peen meireivõi	348	348	0	348	364
42. Põlevkivi, I-s s.	0,80	0,80	0	0,80	0,83	108. Meiereivõi	387	387	0	387	353
43. Turvas	0,83	0,83	-2,4	0,83	0,88	109. Kopenhaagensis. — Taani					
44. Põlevkiviõli	4,60	4,60	0	4,60	5,25	187	187	0	178	139	
45. Nafta, Ameerika ja Poola	10,25	10,25	0	10,25	10,00	Peekon. (snt. kg)					
46. Petroleum, Vene ja Am.	12,00	12,00	0	11,25	10,75	110. Tallinn 60 — 72 kg. I s.	68 ⁹⁾	70 ⁹⁾	-2,8	68	58
47. Bens., Rligi Põlevkivit. (lt)	0,26	0,26	0	0,26	0,27	111. " {55,5—59,5 " " }	63 ⁹⁾	65 ⁹⁾	-3,1	58	48
48. " Kiviõli „Eistolin“	0,29 ⁹⁾	0,29 ⁹⁾	0	0,29 ⁹⁾	0,47 ⁵⁾	112. " {72,5—80,0 " " }	59 ⁹⁾	61 ⁹⁾	-3,8	54	44
VÄIKEMÜGIHINNAD Tallinnas (snt. kg.)						Londonis (kõrgem not.)					
49. Rukkipüü	14,8	14,8	0	14,6	13,0	113. Taani	164	164	0	169	150
50. Sepikujahu	30,0	30,0	0	30,7	18,4	114. Eesti	143	143	0	152	140
51. Mann	48	48	0	48	38	115. Läti	143	143	0	152	136
52. Kartulijahu	28	28	0	28	25	116. Leedu	143	143	0	152	139
53. Kartulid	4,5	4,5	0	4,5	3,4	117. Rootsi	160	160	0	161	143
54. Suhkur	44	44	0	44	48	118. Iiri	168	168	0	174	166
55. Sool	5	5	0	5	5	119. Poola	148	148	0	152	135
56. Piim, II valik	11	11	-9,1	11	10	Lina — Võru-Petseri.					
57. Lauavõi	180	185	-2,7	176	160	120. Riista (R)	94	95	-1,1	105	135
58. Kõõgivõi	160	165	-3,0	168	140	121. Hoffsdreiband (HD)	85	86	-1,2	96	128
59. Koor, 765ak (liiter)	108	108	0	108	100	122. Dreiband (D)	78	77	-1,3	87	119
60. " hapu	100	100	0	100	90	123. Ordin.-dreiband (OD)	65	66	-1,5	75	108
61. Kanamunad (paar)	8	8	0	12	9	124. L. ordin.-dreib. (LOD)	54	55	-1,8	65	96
62. Sealih, keedulih	65	65	0	61	48	125. Takuprakk (H)	42	43	-2,3	59	83
63. " praelih	70	68	+2,9	66	58	Mujal Eestis.					
64. Loomaliha, supiliha	35	30	+16,7	39	38	126. Riista (R)	93	94	-1,1	104	133
65. " praelih	63	55	+14,5	60	63	127. Hoffsdreiband (HD)	84	85	-1,2	95	124
66. Vasikalih, esim. veer.	32	30	+6,7	42	26	128. Dreiband (D)	75	76	-1,3	86	115
67. " tag. "	40	40	0	51	94	129. Ordin.-dreiband (OD)	64	65	-1,5	75	104
68. Lambalih, esim. veer.	60	60	0	61	44	130. L. ordin.-dreib. (LOD)	53	54	-1,9	64	93
69. " tag. "	65	75	-13,3	66	49	131. Takuprakk (H)	41	42	-2,4	52	61

1) fr. Rakvera; *) 27./IV — 3./V; *) 20./IV — 26./IV; *) ühes teedmaksuga; *) liiter. 5) 13./IV — 19./IV.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÕITURG. — BUTTER MARKET.

Möödunud nädalal paranes võituru seisund Inglises. Nii kõvenes eesti võihinna noteering Manchesteris 89—91 š cwt eelmise nädala 87—89 š vastu. Saksast saadav hind aga jäi endiseks. Vastavalt võihinna paranemisele Inglises noteeriti ka meie eksportvõihinna 2 sendi võrra kõrgemalt kui eelmisel nädalal, s. o. 118 snt kg franko saatejaam.

Kuna ookeanitaguseist maist näitab või väljavedu sesoonset vähenemist ning on koguseit alla möödunud aasta taseme, näib, et võituru seisundi kujunemine lähemal ajal püsib küllalt soodus. Viimast oletust näitab ka võitagavarade ja sisseveo kujunemine Inglisse.

Võitagavarade liikumine Inglises näitas aprilli esimesel poolel väikest tõusu, kuid üldine kogus jääb siiski maha eelmisest aastast. Nii oli külmutusmajades võid 10. IV 400 000 kasti, möödunud aasta 495 000 kasti ja 1934. a. sama aja 965 000 kasti vastu. Võitagavarade madal seis on põhjustatud üldiselt suurenenud tarvitusest kui ka või sisseveo vähenemisest Inglisse, mis langes käesoleva aasta märtsis 748 785 cwt-le möödunud aasta sama kuu 894 172 cwt vastu. Seega vähenes või sissevedu Inglisse märtsis ligi 16% võrra võrreldes eelmise aastaga.

Möödunud nädalal väljaveetud võikogusest

läks Saksa 1926 tünni, Inglisse 1277 tünni ja Palestiinasse 45 tünni.

Siseturul maksus või möödunud nädalal snt kg:

Tallinnas	—	lauavõi 175—185 snt, köögivõi 150—165 snt
Tartus " 170—185 " " 155—165 "
Valgas " 170—180 " " 150 "
Rakveres " 180 " " 140—165 "
Narvas " 180—185 " " 160—165 "

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalal.		1936. a. 1. I kuni 26. IV	1935. a. 1. I kuni 28. IV.	1934. a. 1. I kuni 29. IV
	20. IV 26. IV 1936	13. IV 19. IV 1936			
VÕI (tonni)					
Butter (tons)	114,8	123,2	1837,7	2049,1	1772,8
Sellest:					
Saksa	79,3	58,7	830,6	780,2	876,0
Inglisse	35,5	64,4	913,7	1049,9	808,5
Belgiasse	—	—	—	39,7	12,1
Soome	—	—	—	—	2,1
MUNAD					
(tuh. tk.) — Eggs (1000)	173,5	45	263,9	2200	584
Sellest:					
Inglisse	54,0	45	99,0	1913	566
Saksa	—	—	43,9	0,4	—
PEEKON					
(tonni) — Bacon (tons)	54,8	14,3	753,5	705,1	930,2
LINA (tonni)					
Flax (tons)	494,0	60,8	4328,3	2434,2	1845,7
Sellest:					
Inglisse	440,7	—	2240,8	1892,8	1298,1
Belgiasse	—	50,8	955,4	70,3	61,0
Soome	—	10,0	336,5	11,2	40,4
Saksa	20,8	—	121,6	363,2	556,0
Prantsusse	32,8	—	562,4	10,3	60,5

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul jäi hinnalangus seisma. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering jäi püsima 80 š tsentner. Hindade nõrgenemine Inglises on tingitud suurenenud inglise peekoni pakkumisest. Vaatamata sellele, et peekonihind jäi endiseks, tuli alandada peekonisigade noteeringut 2 sendi võrra kg-lt. Seda põhjustas suurenenud nädalatoodang. Käesoleval nädalal maksavad eksporttapamajad peekonisigadest järgmisi hindu:

TAPALOOMADE JA LIHATURG.

Veiste pakkumine kui ka nõudmine oli läinud nädalal keskmise. Hinnad jäid endisiks peale lehma- ja härjahindade, millised langesid kuni 3 senti liha kg-lt.

Rammusate pullide (elusk. üle 400 kg) lihakg-st maksti 43—52 s., keskmisest 45—48 s. ja lahjadest 40—45 s. kg. Eluskaalu alusel müües tuleks nõuda ram-

	I sort	II sort	III sort	IV sort
60 — 72 kg	68	63	57	Sise-
55 — 59,5 "	69	59	53	turu-
72,5 — 75 "	63	59	53	hinnad
75,5 — 80 "	59	55	52	

Möödunud nädalal tapeti 2624 siga 929 sea vastu eelmisel nädalal. Kogusummas tapeti 25. IV-ni 39 415 siga 36 453 sea vastu eelmisel aastal. Seega suurenes tapetud sigade läbikäik ligi 3000 sea ehk 8,1% võrra.

— CATTLE AND MEAT MARKET.

musaist 28—30 s., keskmisest 27—28 s. ja lahjadest 26—27 s. kg.

Lehma- ja härgade lihakg. maksus rammusail 42—50 s., keskmisil 33—39 s. ja lahjadel 28—32 s., ning eluskaalu alusel müües rammusail 25—28 s., keskmisil 23—25 s. ja lahjadel 19—23 s. kg.

Pullide (eluskaaluga alla 400 kg) ja

mulkkate liha maksus rammusail 43—45 s., keskmisil 42—34 s. ja lahjadel 40—42 s. ja eluskaalu alusel müües rammusail 27 s., keskmisil 26 ja lahjadel 25 s. kilo.

Vasikalihahinnad püsisid paremail sortidel, maksudes 40—60 s. lihakg, lahjade ja praakide hind aga langes kuni 30 s. kg.

Eksportlihamaste hind langes 2 senti lihakg-lt, maksudes 98—103 s. ja eluskaalu alusel müües franko saatejaam 40—45 s. kg. Siseturulambaid turustatakse öge vähe, kusjuures hind püsib endiselt 40—65 s. piires liha kg-lt. Kuna praegu lambaid siseturu jaoks ei osteta, tuleks igalt müüjalt lambalt kahtluse puhul tema ekspordikõlblikkuses nõuda vähemalt 38 s. eluskaalu kg-st.

Sigade läbikäik turul oli väike.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kuna kanamunade ekspordi hooaeg on juba alanud, noteeriti möödunud nädalal käesoleval aastal esmakordselt kanamunahindu. Välisurult saadavate hindade põhjal noteeriti meie eksportmunade hinnaks 40 snt kg franko kogumispunkt. Kuna tootjale on riigilt kindlustatud eksportmunade alamhinnaks 45 snt kg, maksavad eksportörid ühes riikliku juurdemaksuga vähemalt:

50 gr raskustel munadest	22,5 snt kümme ehk 4,5 snt paar
55 " " "	24,5 " " " 4,9 " "
60 " " "	27 " " " 5,4 " "

Siseturumunade hinnaks noteeriti alla 50 gr raskustel munadel 22 snt kümme ehk 4,4 snt paar ja üle 50 gr raskustel 27 snt kümme ehk 5,2 snt paar. Seejuures aga maksusid väikemüügil munad snt paar: Tallinnas 6—10, Tartus 6—8, Valgas 6—8, Rakveres 7, Narvas 8—10 ja Haapsalus 6—7 snt paar.

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Möödunud nädalal langes I valiku rööskpiima hind. Kui eelmisel nädalal saadi veel osalt kauplustelt 11 senti liitrist ja tööstustelt 10 senti, siis möödunud nädalal maksti vastavalt 10 ja 9 senti. II valiku rööskpiima hind jäi püsima ja nagu näitavad Põllutöökojale tulnud teated, on nõudmine II valiku piima järele väga elav. Osa kauplusi maksis II valiku piimast 8 senti liitrist, enamus aga 9 senti.

Kuna praegu võetakse vastu nüümsigu (110—180 kg elusk.) Saksa jaoks, milledest makstakse 47 s. eluskilost, on ka siseturuhinnad kõrgeenenud, maksudes praegu 58—62 s. lihakilona ja eluskilona 45—46 snt.

Nahahinnad.

Veisenaahad: toored, soolamata 70—75, soolatult 85—90 s. kilo.

Vasikanahad: 4—4,25 kr. tk. ja kaalus üle 3,5 kg 1,20—1,25 kr. kilo.

Lambanahad: 2—4 kr. tk. vastavalt villa suurusele.

Hobusenahad: 7—15 kr. tk. ühes laika ja sabaga.

Lihahinnad teiste linnade turgudel (snt. kg.)

	sealiha	loomaliha	vasikalih	lambaliha
Narva	60—62	45—50	38—40	50
Tartu	54—66	18—33	20—35	40—53
Valga	53—57	—	25—35	30—40

Kanamunaturu seisund püsis viimaseil nädalail maailmas võrdlemisi soodus. Kuna möödunud pühade tõttu tarvitati kõikjal värske kanamunade tagavarad ära, on müüd ja hädade ilmude tagajärjel tootmine kui ka pakumine turul väike. Ka soodustab üldist munaturu seisundi kujunemist minude konservimine. Selle tagajärjel möödunud nädalal kanamunade hinnad tähtsamail turgudel isegi kõvenesid. Seejuures tuleb aga märkida, et kanamunade hinnad Inglises on käesoleval aastal vähe kõrgemad kui möödunud aastal. Nii oli käesoleva aasta märtsis inglise siseturumunade hind Londonis 10—13% võrra ja taani munade hind 9% võrra kõrgem kui möödunud aasta märtsis. 15. IV noteeringute järgi oli taani munade hind kõrgem eelmise aasta sama aja noteeringust 10% võrra. Seega on üldine munaturu seisund vähe soodsam eelmisest aastast.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes möödunud nädalal senti liiter:

	1 valik		2. valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	13	11—12	11—12	10—11
Tartu	13—14	—	—	9—10
Rakvere	12	—	10	8
Narva	11—12	8—9	—	6—7
Haapsalu	—	—	9	7—8
Valga	—	—	—	9

Nagu toodud tabelist näha on väikemüügi

hinnad langenud möödunud nädalal Tallinnas ja Haapsalus.

Piimahindade noteerimiskomisjon noteeris 27. skp. järgmised hinnad möödunud nädala kohta: I valiku rööskpiim müügil pii-

TERAVILJATURG.

Eelmisel nädalal alanud nisuhindade paranemine jätkus ka möödunud nädalal. Ameerika turgu mõjustavad peamiselt talinisu kohta käivad halvad teated ja sellega otseses seoses olev tagavarade vähenemine P.-Am. Ühendriiges. Viimane asjaolu loob teisis eksportriiges — peamiselt Kanadas — omakorda paremaid väljavaateid ja võimalusi oma illejääkide turustamiseks, mis põhjustas hindade tõusu ja mis on ka eelduseks hindade edasisel paranemisel või vähemalt praegusel tasemel püsimiseks. Teisalt mõjustas nisuhinda tõususuunas viimane Rahvusvaheline Põllumajanduse Instituudi kuullevaade (Monthly Grop Report and Agricultural Statistics Nr. 3), millest nähtub, et käesoleva kaubandusaasta lõpul on järgmisse aastasse üleminevad tagavarad väiksemad aasta tagasi samal ajal olevaist tagavaradest 4 milj. tn ehk 16% ja moodustavad vaid 55% kriisiaegsest kõrgseisust. Euroopa sisseveoturgudel püsib kindel nõudmine Kanada ja aust-

KARTULITURG.

Läinud nädalal oli märgata kartulikaubanduses juba veidi elavust. Tallinnast saadeti Inglisse ja Rootsi läinud nädalal ligi 1 500 kv.

Käesoleval nädalal läheb juba rohkem kartuleid. Tallinna eksportöridel õnnestus peagu kõik oma talvised tagavarad ära müüa Inglisse ja osalt ka Rootsi.

Lääne rannas käib ka juba kartulite laadimine Rootsi jaoks. Sel nädalal lähevad esimesed purjekad Stokholmi.

Viru randa on saabunud osa Soomelahe

AEDVILJATURG.

Aedviljaturule ilmus käesoleval nädalal juba mitmesuguseid taime- ja lilljuuri istutusmaterjalina. Neid müüdi mitmesuguste hindadega. Keskmisest rabarberijuurest nõuti 25 snt. Ka mitmesuguste lilljuurte keskmine hind kõlkkus Tallinna turul 25 snt ümber. Varase istutusaja tõttu oli nõudmine nende järele veel võrdlemisi tagasihoidlik.

Keeduviljaturul tõusid käesoleval nädalal

makauplustele 10 senti ja müügil piimatööstustele 9 senti liiter. II valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 9 senti ja müügil piimatööstustele 8 senti.

— GRAIN MARKET.

raalia nisule. Lähemal ajal on oodata uuesti Portugali ja Prantsuse esinemist nisupakkumistega euroopa turgudel, milline asjaolu äriringkondade arvates ei mõju nimetataväärselt hindade edasisele kujunemisele. Vaatamata nisuhindade tunduval paranemisele näitavad rukkihinnad langust, mis torkab silma eriti Winnipegis, kus hind langes 18 snt kv-lt. Maisihind paranes võrreldes eelmise nädalaga 35 snt kv-lt ja tõusis 9.20 kr-le kv, mis ühtlasi kõrgem tase alates möödunud aasta oktoobrist.

Möödunud nädala kohta noteeriti tähtsamal teraviljabörsidel järgmised hinnad kr. kv kohta (sulgudes eelmise nädala noteeringud):

Rukis: Chicago 7.68 (7.69), Winnipeg 6.02 (6.20), Hamburg (La Plata) 8.08 (8.08);

Nisu: Chicago 13.52 (13.24), Winnipeg 11.04 (11.03, (Manitoba I) 13.67 (13.28), Liverpool 12.35 (12.29);

Mais: Chicago 9.20 (8.85).

— POTATO MARKET.

saarte soomlasi, kes alustasid kartulite ostmist.

Kartulihinnad näitasid läinud nädalal veidi tõusu.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 27. aprillil s. a. Börsikomitee ruumes noteeriti järgmised hinnad:

Sõgikartul: raudteejaamades kr. 2,60—2,80 kv. Lääne rannas kr. 2,80—3,10 kv. Viru rannas 2,40—2,60 kv.

Tööstuskartul: tänklisvabrikutes kr. 2,00—2,40 kv.

Tendents püsiv.

— VEGETABLE MARKET.

salati ja rediste hinnad, kuna neid ilmus võrdlemisi vähe turule. Käesoleva nädala alul müüdi salatit 1 kr. — 1,2 kr. eest kg kuna eelneval nädalal maksti salati kg-st vaid 70—80 snt kg. Samuti maksti rediste kimbust 10—11 snt eelneva nädala 6—7 snt asemel. Spinati kg-st nõuti 120—150 snt. Värskete kurkide hind kõlkkus endiselt 50—120 snt ümber tükk.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

SAKSA.

Saksa majandus 1936. a. esimesel veerandil.

Economic Conditions during First Quarter of 1936.

Möödunud kuul iseloomustas Saksa majandusele kasvav pinevus. 20. I. jõustus riigiraudteede kaubaveotariifi kõrgendus, mis avaldus osalt hindade tõustus, mis avaldus osalt nende tööstuste olukorra halvenemises, kes sõltuvad oma tegevuses enam kaubaveotingimustest. Ka riigirahanduse seisund näis nõudvat sisetulekute suurendamist majandusele lasuva koormise suurendamisega. Et Saksa riigisissetulekuist saadakse 80% maksudest, peeti maksekoormise tõstmist üldiselt paratamatuks. Vaidlused ei keerelnud mitte selle ümber, kas maksude tõstmine on vajalik, vaid see oli pihendatud peamiselt küsimusele, milliseid maksu tösta. Majandusringid olid enam-vähem ühel nõul, et Saksa majandus ei kannata avalikkude koormiste tunduvat tõusu ja et riigikassa tervendamiseks tuleks ajada teravamalt kokkuhoiupoliitikat. Kuigi riigisissetulekud ületasid 1935/36. eelarveaastal 1929/30. kõrgkonjunktuuri-aasta tase, finantseerib riik töömuretsemisest ja relvastumisest tingitud suuri väljaminekuid endiselt peamiselt rahaturult võetava lühiaegse krediidiga, s. o. veksliga tulevikule. Lühiaegne krediit konsolideeritakse võimalust mööda kapitaliturul. See teostus mullu 1,6 miljardi marga ulatuses. Et konsolideerimise aktsioon kurnas kapitaliturgu kauemaks ajaks, ei jätkunud seda möödunud kuul, vaid oodati, nii öelda, kapitalikujunemise anuma uut täitumist. Eramajandusele oli kapitaliturg emissioonide keelu ja muude säärase abinõude kaudu endist viisi selleks suletud, et kindlustada tulevikus riiklikkude vajaduste rahuldamise võimalust. Hoolimata neist abinõudest, on riiklikud konsolideerimisvajadused suuremad, kui neid suudab rahuldada maksesissetulekute tõus ja finants-turg. Nii tuli ilmsiks, et suur osa mulluseist kõrgeist relvastumiskuludest kaetakse ainult riigitulude järjekordse enamlaekumisega. Konjunktuuri tõusust ei oodatud nii suurt enamlaekumist. Jäeb üle maksude tõstmine. Siin seisab saksa majanduspoliitika raske valiku ees, milliseid maksu tösta. Massmak-

sude, s. o. tulumaksu ja läbikäigumaksu tõstmine, mis annaks küll olulisi rahalisi tulemusi, tõstab kaubahindu ja tõkestab pikapeale tootmist ning tarvidust. Varandusmaksud annaksid seevastu tulemusi üksi siis, kui läheb korda teravamalt maksustada varem teostunud varanduste kasvu. Kuid sellest kardetakse mitte üksi kapitaliomaniike, vaid ka kapitalituru kaugeleulatuvat häirimist, kuna maksudeks kuuluv kapitaliosa on kapitaliturul investeeritud ja tema kättesaamine on seotud aktsiate, pantlehtede jne. kaugeleulatuva realiseerimisega.

Riiklik konjunktuuripoliitika on tekitanud seega sügavaid vastuolusid riigi- ja eramajanduse finantshuvide vahel, millest ülesäämine ei ole kummalegi huvipoolele kerge. Tarvitusainete tööstused on endiselt stagneerumas. Investeerimiskaupade tööstuses püsib kõrgkonjunktuur üksi riiklike tellimiste varal. Surutise ajal teostamatajäänud parandused, täiendused ja moderniseerimised on tööstuses küll tekitanud suuremate investeerimiste vajadust, millist hinnatakse praegu vähemalt neljale miljardile margale. Selle vajaduse rahuldamine eeldab finantseerimist selle summa ulatuses. Finantseerimine ei ole aga praeguses oludes hästi võimalik. Kapitaliturg on rakendatud veel mitmeks aastaks riiklikkude konsolideerimisvajaduste teenistusse ja tööstuste oma kapitalikujunemine, mis on takistatud dividendide piiramisega, eksportfondi loomisega ja maksudega, ei arene küllaldase kiirusega, et võimaldada peatset üleminekut erakonjunktuurile.

Välismajanduses ei ole olukord tundvalt paranenud, kuigi väliskaubandusbilanss kalendrikuul alates maist 1935 oli kriisiaegsel madalastmel püsivate läbikäikude juures aktiivne. Sisseveo suurenemine Ida-Euroopa arveõendusmaalt kestis ka viimaseil kuul, kuigi tunduvalt nõrgemas tempos kui kahel eelmisel aastal. Mujalt näitas sissevedu endiselt kalduvust languse poole. Väljaveo väike, kuid püsiv ülekaal oli tingitud peamiselt suurendatud väljaveost Itaaliasse ja ar-

veoindusmaade püüdeist realiseerida Berliini kuhjunud kliiringaktivaad.

Eesti ekspordi tähtsamal huvialadel ei ole ka edaspidi oodata erilisi vapustusi. Saksa rasvainete ostud (või, sead) on soodes Saksa varustamisest rasvainetest üldse, olenevalt seega nii sisemaise toodangu arenemisest kui välisostude tegemise võimalusest. Rasvainete, s. o. piima- looma- ja taimeraskade sisseveo suhteline osatähtsus jääb käesoleval aastal oletatavasti endiseks. Kuigi ei puudu kuulduki, mis nõuavad Hugenbergi poolt 1933. a. alatud rasvapoliitika revideerimist ja, näit., taimeraskade tööstuse suuremat rakendust karjamaajapidamisele vajalike õhikookide muretsemiseks, ei tarvitse võitartvitusel sest küljest karta margariini võistlust. Loo-

maraskade sisseveo vajadus oli k. a. esialgu vähem pakitsev kui 1935. a. teisel poolel, mil sea-liha ja -rasv hakkasid turult kaduma. Seapidamine toibus osalt 1934. a. põua tagajärgedest ja oleks ka ilma elava sigade sisseveota suutnud varustada linnu rasvainetega paremini kui poole aasta eest. Sisemaine võitoodang tõusis veidi viimaseil kuul, peamiselt piimatalituste korrapärasema varustamise läbi piimaga mitmesuguste sundmääruste mõjutusel. Meiereivõitoodang näitab edasist kasvu taluvõi arvel. Kuigi võitoodang ja -tarvitus olenevalt paljudest juhuslikest tegureist, millele ettearvestamine on sageli võimatu, arvestavad asjatundvad käesoleval aastal 1935. aastast veelgi suuremat piimasaaduste sisseveovajadust.

SOOME.

Soome arvamus telliskivide impordist Eestist.

Finnish Opinion of Estonian Brick Imports.

Ajalehtede sõnumi puhul, et Eestis kavatakse ehitada kolm uut telliskivivabrikut, kusjuures osa toodangust on mõeldud väljaveoks, peamiselt Soome, usutles „Kauppalehti“ (17. skp. numbris) Ehitustööttevõtjate Liidu (Suomen Rakennustyönantajaliitto) volinikku ins. Kyreniust, kes teatas, et tema arvates olevat kolme telliskivivabriku ehitamine Eestist telliskivide valmistamiseks just Soomele pisut riskantne. Soomes olevat praegu küll telliskividest puudus, tingituna hoogsast ehitustegevusest, kuid see olevat möödaminev nähtus. Soomes olevat palju telliskivivabrikuid seismas aastaid, mis hakkavad taas töötama, kui nõudmine kasvab ja nende

toodang rahuldavat turgu täiesti. Praegune häda olevat suur ainult seepärast, et taas käimapanud vabrikud ei jõua anda telliskive enne suvet. Kui see häda möödunud, ei tarvita Soome välismaist telliskivi pikema aja jooksul. Oma telliskivide puudus tekkivat ehitustegevuse kõrge konjunktuuri juures, mis leiab aset kord kümne aasta jooksul. Kolme eesti vabrikut ei jõudvat ega tahtvat Soome pidada ülal.“

Soome lehe kartused on muidugi enneaegsed. Nagu teada, on meie uute vabrikute kalkulatsoonid rajatud esijoomes omatarvitusse katmiseks.

Muudatus eksportpreemiat. — *Changes in Export Premiums.*

Valitsuse otsusega 16. IV tõsteti võipreemiat Smk. 4-lt Smk. 6-le. Põhjuseks on võihinna langus suurmüügil.

Nisu sissevedu ja -müügikorraldus. — *Wheat Import and Organisation of Sale.*

President kinnitas 17. IV Eduskunna poolt vastuvõetud seaduse nisu sisseveo ja selle müügi korraldamise kohta. Samal ajal kinnitati määrus selle seaduse elluviimiseks. Nimetatud määruse järgi tuleb suurveskeil ja äridel, kes toovad välismaalt nisu, teatada kahe nädala jooksul Riigi Viljakontorile, et nemad on nisu sissetoojad, andes üles oma prae-

gusi tagavaru ja näidates eraldi kodumaise ja välisnisu tagavaru. Edaspidi tuleb nisu sissevedamisel teatada 3 päeva jooksul peale tollimise Riigi Viljakontorile, kui palju ja kust on nisu toodud, ning millise päritoluga on toodud nisu. Kui päritolu ei teatata, tuleb anda üles nisu nimetus, nagu seda üldiselt tuntakse.

Vilja sissevedu 1936. a. esimesel veerandil.

Grain Imports during First Quarter of 1936.

K. a. esimesel kolmel kuul veeti sisse vilja tunduvalt enam kui eelmisel aastal. Rukki sisseveo suurenemist põhjustab oma rukki vähesus, kaera veetakse sisse seemendamise jaoks, kuna oma kaer on halva idanemisvõimega (keskmiselt ainult 64%), nisu sissevedu kasvab samal põhjusel nagu rukkilgi — oma nisu on vähem. Rukist toodi mitmest riigist (Lätist, Leedust, Eestist, Rootsi, NS VL-st ja Poolast), kaera toodi Poolast, Taanist, Rootsi, Hollandist, NSVL-st ja Leedust. Sisseveetud viljakogus on statistiliste andmete järgi järgmine:

teravilja:	in-es		
	1936. a. I veer.	1936 a. I veer.	1935. a. I veer.
rukist	8 701	21 505	849
otra	409	1 089	255
kaera	4 682	12 085	1
nisu	6 393	16 970	5 992
mais	9 206	26 180	6 752
riisi	795	2 255	2 381
jahu:			
rukkijahu	—	15	116
nisujahu	1 907	7 383	9 586
tange:			
kaeratange	—	10	—
nisutange	92	645	679
riisitange	76	272	362
linnaseid	25	168	137
kartulijahu	119	508	542

Soome-Saksa maksevahetuskord. — *Finnish-German Balance of Payments.*

Soome maksevahetuskorrad Saksaga on edenenud Soomele alates läinud aasta maist võrdlemise ebasoodsalt. Saksa võlgnevus Soomele püsis 1935. a. sügisel 100 milj. Smk. piires, kuid loodeti, et see alaneb või kaob täiesti kevadeks. Tegelikult muutus olukord küll aasta vahetusel soodsamaks, olles märtsi alguks, näit., 28,7 milj. Smk., kuid siis tõusis

see taas järsku. Aprilli 8. päeval oli saldo uuesti 67,4 milj. Smk. See vahetuskord püsib ebasoodsana seepärast, et Saksa on ostnud Soomelt erakordselt palju, eeskätt põllumajandussaadusi. Lähemal ajal tulevail majanduslääbirääkimisel puudutatakse arvatavasti ka maksevahetuskordi.

Hobuste hinnad Soomes. — *Horse Prices in Finland.*

Hobuste hinnad on Soomes praegu väga kõrged, eriti makstakse häid hindu tõuhobuseist. Hinna kõrguse põhjuseks ei ole mitte Soome hobuste väljavedu, nagu mitmelt poolt on avaldatud arvamusi ajalehtedes, vaid asjaolu, et Soomes jäi vahepeal hobusekasvatustagaplaanile. Loodeti palju masinaile, kuid tegelikult selgus, et ilma hobusejõuta ei saada majapidamises läbi ja nüüd ei ole hobuseid saada tarvilisel määral. Paari aastal tuli hobuseid vedada sisse, peamiselt Eestist. Ho-

busekasvatuse uue arenguga loodetakse jõuda soodsama olukorra juure. Praegune hobuste väljavedu Rootsi on tagasihoidlik. Rootsi ostab hobuseid Soomest odavamate hindade tõttu võrreldes oma hindadega ja eeskätt P-Soomest, mis on naabruses. Mujale ei ole viidud soome hobuseid. Inglisele on olemas (Glasgow'is) oksjonil märtsis küll müüdnud soome hobuseid, kuid arvatakse, et need on kas Rootsi edasimüüdnud hobused või koguni teiste Balti riikide omad.

Soome-Läti uus kaubandusleping. — *New Finnish-Latvian Trade Agreement.*

15. IV s. a. jõustus Soome-Läti kaubandusleping, mis sõlmiti Riias 28. III. Uus kaubandusleping on täieliku kaubavahetuse tasakaalustamise leping. Lepinguosalisel peavad ostma üksteiselt võrdselt. Kaubavahetuse arengut kontrollitakse igal poolaastal ja kui selgub, et see on olnud ühele poolele aktiivne, tuleb sel poolele astuda samme oma ostude suurendamiseks. Soomest saadud raha oma kaupade eest on Läti kohustatud kasus-

tama ainult ostudeks Soomest. Kaubavahetuse täieliku tasakaalustamise nõude esitas ja viis läbi Soome. Soome kaubavahetus Lätiga kujunes teatavasti viimasel ajal väga väliseks ja püsivalt passivseks. Uue lepinguga oleks saadud kätte selle olukorra likvideerimine. Täieliku tasakaalustamise alusel seisvana on kõnealolev leping Soomele esimene.

1933. a. müüs Soome Lätile 5,8 milj. Smk.

väärtuses ja ostis 6,5 milj. Smk. eest, 1934. a. müüs Soome 7,8 milj. Smk. väärtuses ja ostis 9,6 milj. Smk. eest, 1935. a. olid vastavad arvud 3,4 milj. Smk. ja 15,5 milj. Smk. (see

arv on läti statistika järgi; soome statistika järgi toodi tol aastal läti kaup koguni 21,6 milj. Smk. eest, osalt Eesti kaudu).

LEEDU. Teraviljahinnad Leedus. — Grain Prices in Lithuania.

Valitsuse ülesandel ostab „Lietukis“ aprillis põllumeestelt vilja kokku samade hindadega, nagu märtsis:

nisu — tsentner (50 kg)	Lit. 8,50
rukki " " " " " "	7,50
odra " " " " " "	7,—
kaera " " " " " "	6,50

„Lietukis'e“ andmeil saadakse välisostudel leedu nisu eest umbes 7 litti tsentnerist, seega juba 1,50 litti vähem kui koha peal makstakse põllumeestele ise. Veokulud (siia on arvatud juurde ka kokkuostu- ja muud kulud) moodustavat tsentneri kohta umbes 2,50 litti. Seega tulevat valitsusel maksta juurde igale nisutsentnerile umbes 4 litti. Rukkitsentnerist saavat Leedu umbes 5 litti, seega 2,50 litti vähem kui koha peal põllumeestele makstakse. Arvates juurde kokkuostu- ja veokulud (lit. 2,50) tulevat rukki-

tsentnerile maksta juurde umbes 5 litti. Odratsentnerist saavat Leedu välismaal umbes 5,50 litti. Seega on juurdemaks odratsentnerile riigikassast umbes 4 litti. Kaeratsentnerist saavat Leedu 5 litti, seega juurdemaks umbes 4 litti.

Kuna Leedu eksportis tänava võrdlemisi palju teravilja, ulatuvad juurdemaksud riigikassast milj. littedesse. Üldse ostis „Lietukis“ 1935. a. viljasaagist valitsuse poolt kindlaksmääratud hindadega kuni märtsi lõpuni kokku:

nisu	1 022 817 tsentr.
rukist	1 463 081 "
otri	332 764 "
kaeru	467 872 "
Kokku	3 286 534 tsentr.

mille eest põllumeestele olevat makstud välja 23 410 000 litti.

Bensiini segamine alkoholiga Leedus. — Mixing Benzine with Alcohol in Lithuania.

Leedus määrati 14. IV s. a. jõuvankrite kütteeneks nn. motoriin, mis koosneb 75% puhtaast bensiinist ja 25% alkoholist. Selle

hinnaks on praegu 98 leedu centi l. (ca 60 e. senti). Selle määruse kehtimapanek oli tingitud vajadusest mahutada piirituse ülejääke.

BELGIA. Belgia piimatoodang 1935. a. — Milk Production in Belgium in 1935.

Vastavalt statistilistele andmeile omas Belgia 1935. a. lõpul 1 837 493 sarvloomaa 1 700 000 vastu 1934. a. Esirinnas piimatoodangu poolest sammub Lääne-Flandria provints 146 000 piimalehmaga; talle järgneb Liège 143 000 lehmaga.

Üldse on Belgias 963 000 piimalehma, kellede keskmine toodang on 3 100—3 200 l aastas lehma kohta. Belgia piimakarja üldtoodangut aastas hinnatakse 3 miljardile l-le.

Belgia sarvloomakasvatuse üldsissetulekust langeb 60% piima- ja 40% lihasaadusile. Võib kinnitada, et viimaste aastate jooksul on paranenud piimatoodang nii piimakoguse kui ka piima rasvaprotsendi poolest tunduvalt.

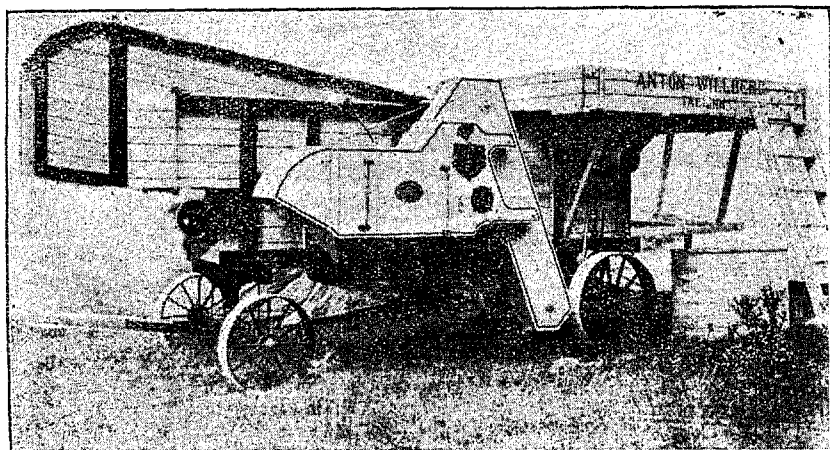
Belgia võitoodangut hinnatakse 65 milj. kg-le, mis katab aga vaid poole oma maa nõudmisest. Puudujääv osa imporditakse. 1935. a. toodi võid sisse Hollandist, Iirist, Leedust, Taanist, Inglisest, Soomest jne.

PRANTSUSE. Prantsuse kontingendid eesti vineerile ja metsamaterjalile.

French Quotas on Estonian Plywood and Timber.

Prantsuses määrati 1936. a. teiseks trimestriks Eestile vineerikontingendiks 317 kv.

ja 1936. a. esimeseks poolaastaks metsamaterjali kontingendiks 5000 tn.

Rootsi ja teiste vabrikute põllutöömashinate esitus

K-m. Anton Willberg

TALLINNAS, Paldiski mnt. nr. 5, telefon nr. 452-51. Osakonnad: Rakveres, Vaksali 5, tel. 104, Tartus, Raekoja 7, tel. 13-03. Agentuurid üle maa.

Pakume oma ladudest

SUPERFOSFAATI „KÜLVAJA“ mürgiga

FOSFORIIT
KAALISOOOLA
LUBISALPEETRIIT
LUBIAMMOONSALPEETRIIT
VÄÄVELHAPUAMMOONIUMI
NITROFOSKAT

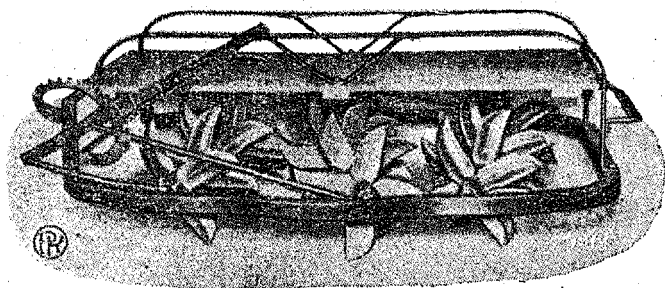
OSAKONNAD:

TARTUS, PÄRNUS, NARVAS,
VALGAS, VILJANDIS, PETSERIS,
RAKVERES, ABJAS, VÕHMAS,
PAIDES.

J. PUHK & POJAD

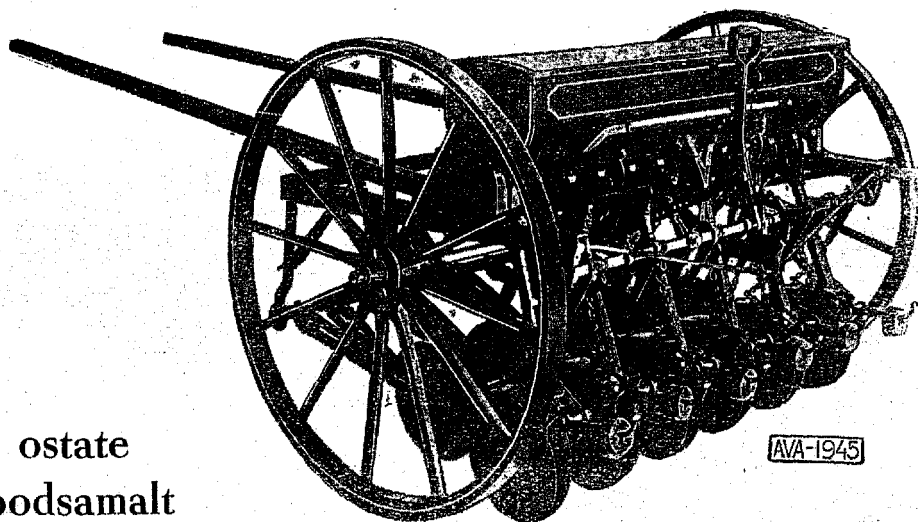
Tallinnas, Põhja puistee 21. Telefon 426-40.

SVECIA niidumasinaid
HANKMO hobuse- ja trakoriäkkeid

RADIX reaskülvimasinaid

sahkadega ja taldrikutega

ostate
soodsamalt

Tallinna Eesti Majandusühisusest

Estonia puistee 21.

ABIKAUPLUSED: Tallinnas, Nõmmel ja Keilas

MASINAEHITUSVABRIK

A/S

Franz Knull

TALLINN, Kopli nr. 68

Oma keskjaam 425-35.

Osakond :

Tartus, Raekoja 13.

Telefon 17.

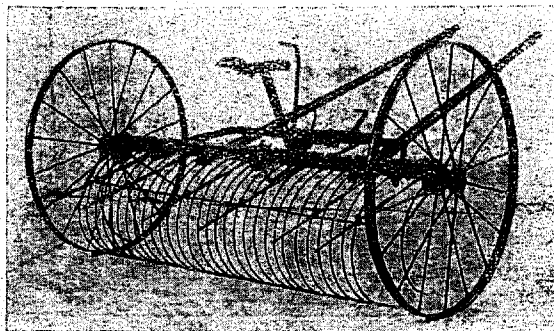
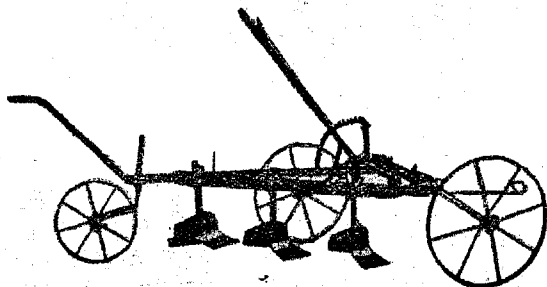
Vabrik on Eestis kõige suurem ja täielikum omal alal ja suudab rahuldada tarvitajate nõudeid, töötades järgnevate osakondadega: **katelsepa, mehaanika ja treimise, sepa, malmi ja vasevalamise, puutöö, maalri ja põllutöömasinate alal.**

Iseäranis on vabrik oma ülesannete hulka võtnud

põllutööriistade

valmistamise, nagu :

adrad, äkked, mitmesugused hekklimasinad, viljasorteerijad,

hobuserehad, kartulivõtmise masinad, loomatoidu aurutajad, eriaparaadid ristikkeina peksmiseks, milliseid saab iga viljapeksumasina külge asetada.

UUDISENA :

Viljapeksumasinad

ühes ristikkeinapeksu seadeldisega.

Alati suurel hulgal laos heast terasest adrahõlmu ja -teraseid valmis ja poolvalmis kujul.

PÖLLUMAJANDUSE
M A S I N A D
J A
T A R B E D
TUNTUD MARKIDEGA

Viljapeksumasina

„THERMAENIUS“ 20“—40“ trumlige

Niidumasina

Loorehad

Heinakaarutajad Rootsi „HERKULES“

Traktorid „FORDSON“

Maaharimise riistad

„RADIX“ reaskülvimasina

„OLIVER“ traktorisaad ja randaalid

„WESTFALIA“ kunstväetise külvajad

Kunstväetised Lämmastikväetised,
superfosfaat, kaalisool

Tagavaraosad „PIIBU“ märgiga põllutöö-
masinate kõigile tüübele.

A.-S. ESTAKLAND

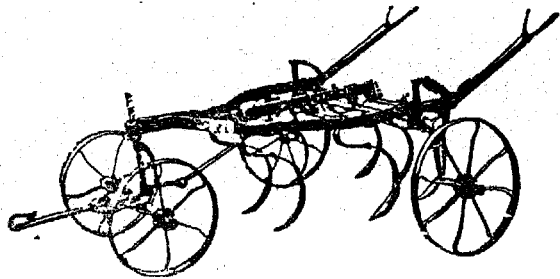
Peakontor: V. Sadama 11, Tallinn.

Uuemaid põllutöomasinaid.

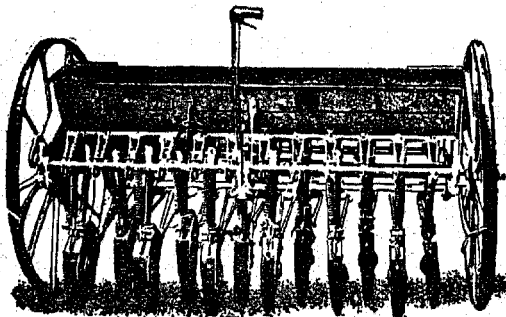
Vene seemendamisader.

VENE põllutööriistade kohta kirjutab ins. V. Lindström muuseas: neis riistades tunneme ära meie tuntud Lääne-Euroopa ja Ameerika riistu ja masinaid mitmesuguste täienduste ja parandustega.

Vene kultivaator.

Selle juures vene masinad ja riistad pole kvaliteedilt halvemad kui meie oma tööstuse tooted ning paljude välismaa vabrikute omad. Kuna põllutööriistad ja masinad on kaunis kallid, siis on põllumees sunnitud vaatama ringi, kust masinaid saab odavamini ja et nad oleksid selle juures ka tehniliselt vastuvõetavad. Viimastele nõuetele vastavad vene põllutööriistad ja -masinad.

Vene reaskülvaja.

Müügil tarvitajate- ja majandusühinguis ning teisis põllutöomasinate kaupluisis

Müügil tarvitajate- ja majandusühinguis ning teisis põllutöomasinate kaupluisis

Suurmüük ETK - s.